

**T.C.
Aksaray Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İlköğretim Ana Bilim Dalı
Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı**

**CEZAEVLERİNDE KALAN 12-18 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN ÖZGÜRLÜK
ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA İNCELENMESİ**

**Fatih Bayrakdar
102203004**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Aksaray
2015**

**T.C.
Aksaray Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İlköğretim Ana Bilim Dalı
Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı**

**CEZAEVLERİNDE KALAN 12-18 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN ÖZGÜRLÜK
ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA İNCELENMESİ**

**Fatih Bayrakdar
102203004**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Aksaray
2015**

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
KABUL ve ONAY BELGESİ

Enstitümüz 102203004 nolu öğrencisi Fatih BAYRAKDAR'ın "*Cezaevlerinde Kalan 12-18 Yaş Grubu Çocuklarının Özgürlük Algılarının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi*" başlıklı lisansüstü tez çalışması, aşağıdaki jüri tarafından Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalında **YÜKSEK LİSANS** tezi olarak **Oy Birliği** ile kabul edilmiştir.

Danışman : Doç. Dr. Adem ÖCAL, Gazi Üniversitesi

Üye : Yrd.Doç. Dr. Muhammed SARI, Aksaray Üniversitesi

Üye : Yrd. Doç. Dr. Hatice GEDİK, Aksaray Üniversitesi

Tezin Savunulduğu Tarih : 04/09/2015

Sosyal Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 09.10.2015 tarih ve 2015/36-5 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Fatih BAYRAKDAR

İmza

Yrd.Doç.Dr.
Sevilay USLU DİVANOĞLU
Müdür

Enstitü Müdürü

İmza

ÖNSÖZ

Özgürlük sadece yetişkinlere has bir kavram değil, toplumun tüm kesimi ilgilendiren bir kavramdır. Özellikle özgürlükleri kamu gücüyle kısıtlanmış çocuklar bu kavramın ele alınmasında önem arz etmektedir. Ülkemizde ve tüm dünyada suça itilmiş çocukların topluma tekrar kazandırılması önemlidir. Suça itilmiş çocukların suç ve suçun nedenlerinden arındırılıp topluma kazandırılması hem toplum hem de devlet tarafından istenen bir durumdur.

Bugün ülkemizde suça itilmiş çocukların yeniden eğitilerek suç ve suçun sonuçlarından arındırılıp iyi halli olarak topluma yeniden kazandırılmasını sağlamayı amaçlayan kurumlar vardır. Bu kurumlar Türkiye'de tek olan Ankara'da ki Çocuk Eğitim Evi ve Ankara, İzmir ve İstanbul'da bulunan kapalı çocuk ve gençlik cezaevleridir.

Sosyal Bilgilerin temel amaçlarından biri de kişilerin topluma entegrasyonudur. Topluma tekrar kazandırılmak istenen suça itilmiş çocukların düşünce ve algılarının ortaya konması onların anlaşılmasına çalışılması oldukça önemlidir. Bu nedenle Sosyal Bilgiler alanında çok fazla incelenmemiş bir örneklem olan cezaevinde kalan çocuklar bu çalışmanın örneklemini olarak seçilmiştir. Kamu gücüyle özgürlükleri sınırlandırılmış bu çocukların özgürlük algılarının ortaya konmasını önemlidir.

Çalışma sonuçlarına bakılarak cezaevinde kalan çocukların özgürlüğe ilişkin beklentileri ve algıları doğrultusunda devlet ve toplum olarak yapılması gerekenler ortaya konulacaktır. Bu çalışmanın amacı, özgürlükleri kamu gücüyle kısıtlanan, cezaevlerinde kalan 12-18 yaş gurubu çocukların özgürlük algılarını ortaya koymaktır.

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı tüm akademik kurallara ve sosyal bilimler araştırmalarının etik ilkelerine uygun olarak gerçekleştirdiğimi ve sunduğumu; bu kurallar ve ilkelere aykırı hiç bir yol ve yardıma başvurmaksızın bizzat hazırladığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ; çalışmamın kullandığım veriler üzerinde her türlü oynamadan ve her türlü intihalden muaf olduğunu beyan ederim. Tezimle ilgili yaptığım beyana aykırı bir durum saptanırsa ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

Fatih BAYRAKDAR

Tarih 04/09/2015

TEŞEKKÜR

Çalışmamın her aşamasında desteklerini ve yardımlarını esirgemeyen, fikirleriyle beni yönlendiren ve bu çalışmanın ortaya çıkmasına neden olan danışman Hocam Doç. Dr. Adem ÖCAL'a; çalışmamın uygulama aşamasında Adalet Bakanlığının vermiş olduğu izinler doğrultusunda her türlü desteği ve yardımı gösteren Ankara Çocuk Eğitim Evi müdürü Mehmet Aydın'a; Ankara Kapalı Çocuk ve Gençlik Cezaevi 2.müdürü Zihni Güngör'e, her iki kurumda görevli psikolog, sosyal çalışmacı ve infaz koruma memurlarına; uygulamaya katılan cezaevinde kalan çocuklara; Tez çalışmam süresince sorunlarımı dinleyen ve her türlü desteği sağlayan sevgili arkadaşım Hakan ERGİN'e sonsuz teşekkür ederim. Yaşamım boyunca yanımda olan, beni her zaman anlayışla dinleyen, desteklerini her zaman hissettiğim anne ve babama teşekkürü borç bilirim. Son olarak, sevgi ve desteğiyle yanımda olduğunu her an hissettiren, bu çalışmanın tüm zorluklarını benimle paylaşan, benimle beraber uykusuz kalan, yorulan eşim Merve BAYRAKDAR'a da sonsuz teşekkürler.

Eylül 2015

Fatih BAYRAKDAR

ÖZET

Yüksek Lisans

CEZAEVLERİNDE KALAN 12-18 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN ÖZGÜRLÜK ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA İNCELENMESİ

FATİH BAYRAKDAR

Aksaray Üniversitesi
Sosyal Bilimleri Enstitüsü
İlköğretim Ana Bilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı

Danışman : Doç. Dr. Adem ÖCAL

Özgürlük, insan hayatını ve davranışlarını doğrudan veya dolaylı yollarla etkileyen, kesin sınırlarla tanımlanamayan ve kişilerin algısına göre değişen soyut bir kavramdır. Çocuk suçluluğu, bütün dünyada olduğu gibi, ülkemiz için de önemli sosyal problemlerden biridir. Özgürlüğü sınırlandırılmış bir çocuğun özgürlük algısının anlaşılması, bu bireylerin eğitimlerinde ve topluma kazandırılmalarında önemli bir veri oluşturacaktır. Bu çalışmanın amacı, özgürlükleri kamu gücü tarafından kısıtlanmış Cezaevi ve Çocuk Eğitim Evinde kalan 12-18 yaş grubu hükümlü veya tutuklu çocukların özgürlüğe ilişkin görüşlerinin metaforlar yoluyla belirlenmesidir. Bu araştırma fenomenolojik (olgu bilimsel) bir çalışmadır. Veriler, iki bölümden oluşan yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Birinci bölümde, çocuklarla ilgili kişisel verilerin tespitine yönelik maddeler; ikinci bölümde “özgürlük, cezaevi ve cezaevi dışındaki hayat” kavramlarına ilişkin metafor üretmelerine ilişkin maddeler yer almaktadır. Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Katılımcıların özgürlük kavramına ilişkin ilginç metaforlar ürettikleri belirlenmiştir. Oluşturulan metaforların genellikle katılımcıların içinde bulundukları psikolojik, sosyal ve ekonomik durumlar ile ilişkili olması dikkat çekicidir. Çalışma, ayrıca, katılımcıların cezaevi ve cezaevi dışındaki yaşama ilişkin görüşlerini yansıtmaları bakımından önemlidir. Çalışma ile cezaevlerindeki çocukları anlaşılması ve sosyal içerilmeleri açısından da alana faydalı olacak niteliktedir.

2015, Sayfa:50

Anahtar Kelime: Çocuk Suçluluğu, Cezaevi, Özgürlük, Algı, Sosyal Bilgiler, Metafor

ABSTRACT
Master's Thesis

Examination of Perception of Freedom of Imprisoned Children between 12-18 Ages
Through Metaphors

FATİH BAYRAKDAR

Aksaray University
Graduate School of Social Sciences
Department of Social Studies Education
Thesis Advisor Assoc. Prof. Dr. Adem ÖCAL

Freedom is an abstract concept that depends on personal perceptions and influences human life and behaviors directly or indirectly. So, no definite and clear description can be made for the meaning of freedom.. Child delinquency is a noteworthy problem in Turkey as it is in the world.. It is significant to understand restricted children's perception of freedom in terms of their rehabilitation and reintegration into society. This study aims at understanding perception of freedom of sentenced or imprisoned children between the ages 12-18 in prison or reformatory through metaphors. This study is a phenomenological research. The data is obtained via structured interview form. In the first part there are articles for getting personal information about children. In the second part there are articles that requires students to produce metaphors about freedom and the life in and outside the prison. Content analysis technique is used for analyzing the research data. It is observed that attendants have produced different and interesting metaphors about the concept of freedom. It is also remarkable that these metaphors are related to attendants' psychological, economic and social status. This study is also important to reflect the attendants' views about the life in and outside the prison. This study is also useful for understanding the children in prison and their social inclusion.

2015,Page:50

Key Words: Child Delinquency, Prison, Freedom, Perception, Social Studies, Metaphor

İçindekiler

ÖNSÖZ	i
DOĞRULUK BEYANI	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İçindekiler	vi
TABLolar DİZİNİ	viii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1 Özgürlük	1
1.1.1. Özgürlük Kavramının Tanımlanması ve Tarihsel Gelişimi	1
1.1.2. Türkiye'de Özgürlük Kavramının Tarihsel Gelişimi.....	7
1.2. Çocuk Suçluluğu.....	9
1.2.1. Dünyada ve Türkiye'de Çocuk Suçluluğu.....	9
1.2.2. Çocuk Suçluluğunun Nedenleri	12
BÖLÜM II	13
İLGİLİ ÇALIŞMALAR	13
BÖLÜM III	16
YÖNTEM	16
3.1. Araştırma Modeli	16
3.2. Çalışma Grubu	16
3.2.1. Katılımcı Özellikleri	18
3.3. Verilerin Toplanması	21
3.4. Verilerin Çözümlemesi	22
BÖLÜM IV	23
BULGULAR ve YORUMLAR	23
4.1. Cezaevinde Kalan 12-18 Yaş Grubu Çocukların “Özgürlük” Kavramına İlişkin Metaforlar	23
4.1.1. Özgürlük Kavramına İlişkin Kişi Metaforları.....	24
4.1.2. Özgürlük Kavramına İlişkin Hayvan Metaforları	25
4.1.3.Özgürlük Kavramına İlişkin Nesne Metaforları	25
4.1.4. Özgürlük Kavramı için Oluşturan Mekan Metaforları.....	26
4.1.5. Özgürlük Kavramı için Oluşturan Soyut Metaforlar	27
4.2. Cezaevinde Kalan 12-18 Yaş Grubu Çocukların “Cezaevi” Kavramına İlişkin Metaforları	28
4.2.1. Cezaevi Kavramına İlişkin Mekân Metaforları.....	28
4.2.2. Cezaevi Kavramına İlişkin Nesne Metaforları.....	30
4.2.3. Cezaevi Kavramına İlişkin Kişi Metaforları	30

4.2.4. Cezaevi Kavramına İlişkin Soyut Metaforları	31
4.3. Cezaevinde Kalan 12-18 Yaş Grubu Çocukların “cezaevi dışındaki hayat” Kavramına İlişkin Metaforları	31
4.3.1. Cezaevi Dışındaki Hayat Kavramı için Oluşturulan Kişi Metaforları	32
4.3.2. Cezaevi Dışındaki Hayat Kavramı için Oluşturulan Hayvan Metaforları	33
4.3.3. Cezaevi Dışındaki Hayat Kavramı için Oluşturulan Nesne Metaforları	33
4.3.4. Cezaevi Dışındaki Hayat Kavramı için Oluşturulan Mekân Metaforları.....	35
4.3.5. Cezaevi Dışındaki Hayat Kavramı için Oluşturulan Soyut Kavram Metaforları.....	35
BÖLÜM V.....	37
TARTIŞMA VE SONUÇ.....	37
5.1. Tartışma ve Sonuç.....	37
5.2. Öneriler	40
KAYNAKÇA	41
EKLER.....	46

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1: Yıllara Göre Adli İşlem Yapılan Çocuk Sayısı	11
Tablo 2: Katılımcıların Kalmış Oldukları Kurumlar ve Sayıları	17
Tablo 3: Katılımcıların Yaş Aralıkları	18
Tablo 4: Katılımcıların Memleketlerinin Bölgesel Dağılımı	19
Tablo 5: Katılımcıların Anne-Baba durumu	19
Tablo 6: Katılımcıların Anne-Baba Eğitim Durumları	19
Tablo 7: Katılımcıların Eğitim Durumu.....	20
Tablo 8: Katılımcıların Cezaevine Girmeden Önceki Meslekleri.....	20
Tablo 9: Cezaevinde Kalan 12-18 yaş grubu çocukların “özgürlük” kavramına ilişkin metaforları	23
Tablo 10: Özgürlük kavramına ilişkin üretilen “kişi” metaforları	24
Tablo 11: Özgürlük kavramına ilişkin üretilen “hayvan” metaforları	25
Tablo 12: Özgürlük kavramına ilişkin üretilen “nesne” metaforları.....	26
Tablo 13: Özgürlük kavramına ilişkin üretilen “mekan” metaforları	27
Tablo 14: Özgürlük kavramına ilişkin üretilen “soyut” metaforları	27
Tablo 15: Cezaevinde Kalan 12-18 yaş grubu çocukların “cezaevi” kavramına ilişkin metaforları	28
Tablo 16: Cezaevi kavramına ilişkin üretilen “mekan” metaforları	29
Tablo 17: Cezaevi kavramına ilişkin üretilen “nesne” metaforları	30
Tablo 18: Cezaevi kavramına ilişkin üretilen “kişi” metaforları	30
Tablo 19: Cezaevi kavramına ilişkin üretilen “soyut” metaforları	31
Tablo 20: Cezaevinde Kalan 12-18 yaş grubu çocukların “cezaevi dışındaki hayat” kavramına ilişkin metaforları	31
Tablo 21: “ Kişi ” kategorisini oluşturan metaforlar ve onları ifade eden çocuk sayısı .	32
Tablo 22: Hayvan kategorisini oluşturan metaforlar ve onları ifade eden çocuk sayısı .	33
Tablo 23: Nesne kategorisini oluşturan metaforlar ve onları ifade eden çocuk sayısı....	34
Tablo 24: Mekan kategorisini oluşturan metaforlar ve onları ifade eden çocuk sayısı .	35
Tablo 25: Mekan kategorisini oluşturan metaforlar ve onları ifade eden çocuk sayısı ..	36

BÖLÜM I

GİRİŞ

Özgürlük, insan hayatını ve davranışlarını doğrudan veya dolaylı yollarla etkileyen, kesin sınırlarla tanımı yapılamayan ve kişilerin algısına göre değişen soyut bir kavramdır. Bu kavram felsefe, hukuk, sosyoloji, kriminoloji, psikoloji ve iktisadi ve idari bilimlerde araştırma; eğitimde ise değer olarak algılanmakta ve anlamı ilgili bilim dalına göre farklılaşabilmektedir. İnsanların mutluluğu ve huzuru özgürlükle sağlanır. Bu anlamda herhangi bir durumun özgürlüğü kısıtlayıcı olup olmadığından söz edilebilir. Özgürlük kavramı temelde hukuk kurallarına uygunluğu içerir. Öte yandan, özgürlük insanların toplum içindeki davranışlarıyla ilgili olduğundan ahlak ve din kurallarıyla da ilişkilidir. Diğer değerlerde olduğu gibi özgürlük kişiden kişiye göre değişebilir. Bu yüzden özgürlük kavramı önemlidir ve bir kişinin özgürlüğü, başka bir kişinin özgürlük alanına kadardır.

Bir toplumda vatandaşların özgürlük algılarının, onların toplumsal yaşamdaki tutum ve davranışlarını etkilediği bilimsel çalışmalarla ortaya konmaktadır. Çocukların özgürlük algısının ortaya konması, gelecekte okulda ve toplumda yapılması gerekenler hakkında ışık tutacaktır. Ayrıca Cezaevlerinde ve çocuk eğitim evinde kalmakta olan çocuklarla ilgili bilimsel çalışmaların kısıtlı olması bu araştırmanın önemini arttırmaktadır.

1.1 Özgürlük

1.1.1. Özgürlük Kavramının Tanımlanması ve Tarihsel Gelişimi

Türk Dil Kurumunun Güncel Türkçe Sözlüğünde yapılan tanımlamaya göre özgürlük:

"1. Herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya bağlı olmaksızın düşünme veya davranma, herhangi bir şarta bağlı olmama durumu, serbestî.

2. Her türlü dış etkiden bağımsız olarak insanın kendi iradesine, kendi düşüncesine dayanarak karar vermesi durumu, hürriyet." olarak tanımlanmıştır.

Özgürlük, negatif ve pozitif özgürlük olarak ayrıştırılabilir. Negatif özgürlük, kişinin davranışının kendince belirlendiği, kişiye dışarıdan bir müdahalenin olmadığı bir alanda seçme ve eyleme olanağı olarak anlamlandırılır. (Berlin, 1969:122-123). Pozitif özgürlük ise, toplumsal ve siyasal haklar çerçevesinde belirlenmiş yapıya, kişinin katılımını sağlamak olarak belirlenir (Berlin, 1969:131-132). Özgürlük düşüncesi tartışılıp konuşulmaya ve gündeme gelmeye başladıktan sonra daha sağlıklı değerlendirilir duruma gelmiştir.

Antik Yunan'da özgürlük ve eşitlik kavramları istenilen düzeyde düşünülüp tartışılmıyordu. O dönemde kolektif bir iyilik, erdem ve mutluluk seviyesine ulaşmak ve devletin bu değerleri insanlara nasıl yönlendireceği amaçlamaktaydı. Bireyin öz mutluluğu, kendi hakkında vereceği kararlar, bireysel özgürlük ve bireyler arasındaki eşitlik söz konusu olmaktan çok uzaktı. Platon ve Aristoteles özellikle seçkin ve ideal devletçi bir anlayışa sahip, bireysel özgürlükten ve fırsat eşitliğine tartışmaktan çok uzaktılar. Liberalizm henüz ortaya çıkıp kendini kabul ettirebilecek bir zeminden yoksundu. Sınıf farklılıkları ve köle olma durumu normal karşılanan, hatta olması gereken bir durumdu. Bugünkü modern özgürlük anlayışına son derece ters düşen köleliğin olağan sayılması ve bunu engellemek için kimsenin bir şey yapma gayretinde bile olmaması, zaten özgürlük kavramının erken dönemde ne kadar gündeme gelmekten uzak olduğunu göstermektedir. Kolektiflik ve toplum olma bilinci birey olmanın önüne geçmektedir. Dolayısıyla bireysel özgürlükleri tartışmak devletin özgürlüğünün yanında söz konusu bile değildir (Tannenbaum ve Schultz, 2012, 59; Coşkun, 2003; Er, 2009; Adugit, 2013).

Roma Döneminde de aynı durum görülmektedir. Üstelik insanlara politik katılım imkânı vererek kısmen bir siyasi özgürlük tanıyan şehir devletleri yok olduğu monarkların hükmettiği krallık ve geniş imparatorluklar dönemi başladığından, özgürlükler ve toplumsal söz hakkı daha da azalmıştı. Cicero gibi düşünürler özgürlükten ziyade doğal hak/hukuk kavramı, toplumun iyiliği, ideal devlet, erdem ve mutluluk gibi konulara önem vermişlerdir (Tannenbaum ve Schultz, 2012, 65).

Hristiyanlığın kabul edilmesi ve kilisenin yükselişe geçmesi ile bu sefer odak noktası ilahi dünya ve ilahi yaşama odaklanmış, otorite dini güçlerin eline geçmiş, bireyin dünyadaki özgürlüğünden ziyade ilahi dünyadaki özgürlüğü önemli olmuştur. Ancak, din insanları yaradılıştan eşit gördüğü için eşitlik kavramının olsa kabul edildiği söylenebilir (Tannenbaum ve Schultz, 75). Yine birey ve bireysel özgürlüklere odaklanmaktan ziyade, birlik olmak ve Tanrı ülkesinde bir arada olmak gibi ilahi ve erdemsel kavramlar öne çıkarılmıştır. İslam dünyası için de benzer şeyler söylenebilmektedir.

Ortaçağ'da ise Dante Alighieri, insanı ve insanın dinsel ve düşünsel özgürlüğünü korumaya çalışan düşünceler savunarak özgürlük kavramı konusunda önemli bir adım atmıştır. Dante'nin amacı esasen dinsel özgürlüğü korumak, insanın din ve Tanrı ile olan bağının arasına giren kilise baskısını ortadan kaldırmak ve laik devlet anlayışını insanlara kabul ettirmektir. Tamamen bireysel özgürlük olmasa da en azından din ve düşünce bağlamında özgürleşmeyi savunduğundan Dante düşün tarihinde önemli bir role sahiptir (Eliaçık, 2011, 261-262).

Bireysel özgürlüklere esas vurgu Rönesans dönemi ve öncesinde yaşananlar ile olmuştur. Machiavelli, bu döneme özgürlük ile ilgili düşünceleriyle damga vurmuştur. Bireyin artık devlet ve kilise otoritesinin baskı ve sınırlamalarından kurtulması gerektiğine inanç yükselmiştir. Bu düşüncelerin değişmesinde ise en büyük etken bilim ve teknolojinin gelişmesi, insanların bilgiyi akıl ve deney yoluyla kendi başlarına elde edebilmeleri, doğru bilginin yalnızca kiliseden ya da kraldan gelmeyeceğinin anlaşılmasıyla olmuştur. Machiavelli bireyin bağımsızlığını, düşünce özgürlüğünü vurgulamış ve kamu ile özelin ayrımını yapmıştır. İnsanların eylem özgürlüğünü ve yaptıkları eylemlerden kendilerinin sorumlu olacağını belirtmiştir. Böylece özgürlük kavramı yavaş yavaş modern anlamdaki yerini bulmaya başlamıştır (Ağaoğulları ve Köker, 2008,156). Meydana gelen Reform hareketi ise Machiavelli'nin desteklediği bu düşünceleri eyleme geçiren bir hareket olmuş ve bireylerin dinsel ve düşünsel özgürlüğünü serbest bırakmaya çalışmıştır (Tannenbaum ve Schultz, 143).

Özgürlük konusunda önemli düşünürler arasında sayılması gereken Thomas Hobbes'un, korunması gerektiğine inandığı özgürlük tanımlaması ise Leviathan'da kendisi tarafından şu şekilde açıklanmıştır (Hobbes, 1995):

"Özgürlük nedir? Özgürlük veya hürriyet tam olarak engelleme olmaması demektir; engelleme ile, hareketin önündeki dışsal engelleri kastediyorum; ve bu, rasyonel yaratıklar kadar, irrasyonel ve cansız yaratıklar için de geçerlidir. ...Özgür olmak nedir. Kelimenin bu doğru ve genel olarak kabul edilen anlamına göre, özgür bir insan, gücü ve zekasıyla yapmaya muktedir olduğu şeylerde, istediği şeyi yapması engellenmemiş olan birisidir."

Özgürlüğe farklı bir bakışla yaklaşan Jean Jacques Rousseau ise "İnsanlar gerekirse özgür olmaya zorlanmalıdır." der. "Devlet insana özgürlüğünü geri verecektir." diyerek daha dışsal ve pozitif bir özgürlük tanımlaması yapar. İnsanın vahşi doğada daha özgür daha mutlu olduğunu, medeniyetin onu zincire vurduğunu savunarak Hobbes'a ters bir anlayıştan yola çıkmaktadır. Rousseau devlet bireyleri ilk doğal ve özgür durumumuza ne kadar yaklaştırabilirse o kadar başarılı olabileceğini savunur (Er, 2009; Şimşek, 2007).

Liberal düşüncenin bir diğer önemli ismi olan John Locke'un özgürlükten anladığı ise şudur: "Başkalarının zorbalıklarından ve engellemelerinden uzak olmaktır." Özgürlük, Locke'a göre sanıldığı gibi herkesin her istediğini yapması değildir. Aksine iradesini, yapmak istediklerini ve sahip olduğu şeyleri hukukun izin verdiği sınırlar çerçevesinde koruyabilmesidir (Toku, 2003; Schochet, 1971).

John Stuart Mill de özgürlük ve birey konusuna odaklanmış çok önemli bir düşünürdür. Mill, inanç, vicdan ve düşünce özgürlüğüne önem vermektedir. Kadın-erkek tüm insanların özgür bir ortamda, eşit koşullar içinde yaşamlarını sürdürmelerini savunmuştur. Mill'in en önemli özelliği özgürlüğü çeşitlendirmesidir. Basın özgürlüğü, düşünce özgürlüğü, tartışma özgürlüğü, kadın özgürlüğü gibi konularda söz söylemesi bunu göstermektedir (Mill, 2000).

Özgürlük kavramı farkında bile olunmayan, tartışılmayan bir kavram olduğu çağlardan çıkıp inanılmaz bir noktaya doğru ilerlemiştir. Öncelikle özgürlüğe bir tanımlama getirilmeye çalışılmıştır. Önce devletin özgürlüğü, sonra bireyin özgürlüğü tartışılmıştır. Sonra özgürlükte sınırlar olup olamayacağı, bireyin kendi özgürlüğünü korurken başkalarının özgürlüğüne ne olacağı konusu gündeme gelmiştir. Daha sonra doğadaki özgürlük ile toplumsallaştıktan sonraki özgürlük halinin kıyaslanması konuşulmaya başlanmıştır. Daha sonra ise özgürlük kavramının hangi alanlarda

olabileceği düşünölmüş ve özgörlüğün çeşitlendirilmesi ve hatta azınlık veya hakları geri planda olan kesimlere (ör. kadınlara) verilmesi gibi konular tartışılır olmuştur. Görölmektedir ki özgörlük kavramı giderek gelişme gösterip kapsayıcı hale gelmiştir. Daha sonra özgörlüğün eşitlik ile ilişkisi ve özgörlüğün olduğı ortamda eşitliğin de olması gerektiğı düşönceleri baş göstermeye başlamıştır. 19. yüzyıl aydınlanma ve düşönce konusunda dönüşömlerin yaşandığı bir yüzyıldır. Bu yüzyıla düşönceleriyle damga vuran Hegel ve Marx'ın özgörlükle ilgili düşöncelerinin mutlaka incelenmesi gerekir. Özgörlükle ilgili düşönceler esasında Hegel ile dönüşmeye başlamıştır. Bu nedenle Hegel'in özgörlükle ilgili düşöncelerine değinmekte fayda vardır.

Hegel, özgörlük kavramının üzerinde önemle duran bir düşöündür. Hatta "Dünya tarihi özgörlük bilinçliliğinin gelişmesinden başka bir şey değildir." diyerek tüm tarihin özgörlüğün tarihsel gelişimi olduğunu bile iddia etmiştir. Ancak böyle söylemesine rağmen özgörlüğe büyük ölçüde sınırlar koyup formal kalıplara sokmaya, kurallar çerçevesine sıkı bir şekilde oturtmaya da çalışmıştır. Rousseau medeniyet ve devletin büyüklüğü arttıkça özgörlüklerin de bir o kadar küçüldüğünden bahsediyordu. Oysa Hegel tam tersi bir bakış açısına sahiptir. Vahşi doğada özgür olunmayacağını, aksine hayvanlar gibi bilinçsiz, özgörlük ve haklarından bihaber yaşayan medeniyetsiz canlılar olarak dolaştığımızı söyler. Esas özgörlüğümüze ve haklarımıza devlete sahip olursak kavuşacağımızı savunur. "Devlet eşittir özgörlük ilkesi" temel dayanağıdır. Ne kadar devlet genişler ve yasalar koyarsa, o kadar özgür ve güvence altında oluruz fikrine sadıktır. Bu sebeptir ki, birey, yasalara boyun eğer ve aynı birey bu boyun eğmeyle özgür olduğunu bilir. Böylece kendi iradesiyle karşılaşır. Burada bilme ve isteme birleşir. Bundan ötürü de devlette bireylerin bağımsızlığı söz konusudur (Özdemir, 2013).

Hegel, ayrıca özgörlüğü olumlu ve olumsuz özgörlük olmak üzere ikiye ayırarak tanımlar. Olumsuz özgörlüğün sahte olup, içten gelen bir şey olmadığını, gerçek özgörlüğün olumlu özgörlük olduğunu savunur. Olumlu özgörlük devlet oluşumu içinde bahşedilen özgörlüktür. Ancak Hegel'de özgörlük kavramı çelişkili ve anlaşılmaz olabilmektedir. Yasalar ve sınırlar oldukça ve devlet oldukça özgörlüğün güvence altında olduğunu söyler; ancak özel özgörlük, toplumsal özgörlük gibi ayrımları ve devletin sınırlarının ne derece olacağını yeterince net çizememektedir.

Marx ise, özgürlük kavramını toplumsal açıdan ele alarak başka bir boyut kazandırmıştır. Özgürlüğün topluma ve toplumda yaşayan diğer bireylere göre konumunu önemsemiş ve toplumda bir üst yapı olarak görmüştür. Ayrıca somut olarak istediğini yapabilme veya baskılardan arınmışlık yerine bir var olma meselesi olarak tanımlamıştır. Özgürlük kavramına insanın kendini gerçekleştirme noktasında anlam yüklemiştir. Ve ayrıca Marx, özgürlüğün yabancılaşma türlerinin ortadan kaldırılmasıyla mümkün olacağını da savunmuştur (Adugit, 2013).

Aydınlanma ve düşüncenin zirveye çıktığı 19. yüzyıldan sonra gelen dünya savaşları, özgürlüğü yaşam ve ölüm kavramları üzerinden sorgulanmasına neden olmuştur. Albert Camus da bu noktadan yola çıkan düşünürlerdendir. Ölmek yerine inadına yaşamayı ve yaşamın da anlamsızlıklarına başkaldırmayı özgürlüğün gereklerinden biri olarak gören Camus özgürlüğe farklı bir bakış açısı getirmiştir (Camus,1985, 13).

Yirminci yüzyılda özgürlüğü ele alan diğer bir düşünür Sartre ise varoluşçuluk kuramının temsilcisi olarak özgürlüğü insanın bir varoluş meselesi olarak ele alır. Özgürlük demek istenç ve tutkuların var olması demektir. Sartre'a göre (Adugit, 2013, 89) tutkular ve istençlerle var olduğu sürece insan özgürdür. Yirminci yüzyıl itibariyle özgürlük yaşam, yaşam hakkı, hayatın anlamı, ölüm, başkaldırı, var olma gibi temalar içinde ele alınmaya devam etmiştir.

Yirminci yüzyılda özgürlük kavramının en önemli isimlerinden Isaiah Berlin ise özgürlük kavramını ikiye ayırmıştır. Pozitif ve negatif özgürlük olarak nitelediği özgürlük kavramını dışsal faktör ve engellenme olup olmamasına göre ayırır. Berlin'e göre pozitif özgürlük insanın kendisinden kaynaklanan ya da iç dünyasının müdahalesi olup olmamasıyla ilgilidir. Bir insanın hareket etmesi sadece bir işi yapıp yapmaması ile ilgilidir, onu kimin engellediği ve dışarıdan bir müdahale olup olmadığı sorusu söz konusu değildir (Berlin,1958, 8). Oysa negatif özgürlük birinin özgürlüğüne başka bir öznenin müdahale etmesi ya da engel çıkarıp çıkarmamasıyla ilgilidir. Bu ayrım ise Berlin'in bu ayrımı yaptığı tarihe kadar üretilen özgürlükle ilgili düşünce ve savlarında belli kategorilere ayrılmasını sağlamıştır. Örneğin kimi düşünürler bireyin engellenmesi ve dıştan gelen müdahalelerle ilgilenecek negatif özgürlükçü sayılmakta, kimileri de bireyin içsel ve kendi yaşam tarzına göre yaşamıyla ilgilenecek pozitif özgürlükçü

olmaktadır. Ancak elbette biri diğferinden daha önemlidir demek yanlıştır. Çünkü insanlar hem kendi bireysel alanlarında ve yaşam tarzında hem de başka öznelerin müdahalelerinden bağımsız olmalıdır. Bu nedenle iki özgürlük alanı bir arada ve bağlantılı olmak durumundadır (Ergüngör, 2010, 127).

Günümüz için önemli olan, yirminci ve yirmi birinci yüzyılın önemli düşünürlerinden Amartya Sen'in de özgürlük konusundaki görüşlerini ele almak gerekmektedir. Amartya Sen toplumsal seçim üzerinden özgürlüğe odaklanır. İnsanların bireysel tercihlerinin toplum adına olan tercihlerle arasındaki uyuma ve bu noktada özgürlüklerle tüm bunların nasıl bir arada uyumlu bir şekilde bulunabileceğine odaklanır. Bireysel özgürlüklerle toplumsal kalkınma arasında ilişki kurar. (Sen, 2000, 17). Amartya Sen ayrıca kapasite kuramını ön plana çıkararak bireyin yapabileceklerinin ve ulaşabileceklerinin toplamından yola çıkarak da özgürlük kavramını tartışmıştır.

Günümüze uzanan süreçte bir diğfer önemli isim de adalet teorileriyle ön plana çıkan John Rawls olmuştur. Rawls ise adalet kavramı üzerinden giderek özgürlüklerin ve fırsatların eşitliğine odaklanmıştır. Rawls'a göre herkes özgürlük konusunda eşit haklara sahip olmalıdır. Özgürlük ve fırsatlar konusunda bir eşitsizlik varsa eğer, bu ancak herkese aynı oranda fayda sağlıyorsa kabul edilebilir. Bu nedenle de Rawls'ta özgürlük ve özgürlüğün eşitliği vurgulanan konulardır (Ergüngör, 2010, 165).

1.1.2. Türkiye'de Özgürlük Kavramının Tarihsel Gelişimi

Türkiye'de özgürlük anlamındaki gelişmeler ve resmi anlamda atılan adımlar 1808'de Sened-i İttifak ile başlamıştır. Merkezi otoritenin (padişahın) yetkilerinin sınırlandırılarak Ayanlara hak tanınması ile ilk defa insan hak ve özgürlükleri konusu gündeme gelmiştir. Bu anlaşma ile devlet karşısında taşraya bazı özgürlükler tanınmıştır (Kuzu, 1997, 55-56).

Tanzimat Fermanı (1839) ise Türklerin ilk Haklar Beyannamesi olarak görülmektedir. 1789 Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi ile benzer noktaları bulunmaktadır. Kişilerin birey olarak hak ve özgürlükleri konusunda önemli

düzenlemeler getirilmiştir. Ancak tam anlamıyla özgürlükten ziyade haklar konusu ön plana çıkarılmıştır. Dokunulmazlık ve güvenlik konularındaki düzenlemelere ağırlık verilmiştir. Bu nedenle Tanzimat'ın eksik görülen ve yetersiz kaldığı yönleri de giderebilmek amacıyla daha sonra Islahat Fermanı ilan edilerek bu alandaki (hak ve özgürlükler konusundaki) düzenlemelere devam edilmiştir (Mumcu ve Küzeci, 2011, 115).

Bu gelişmeler hak ve özgürlükler konusunda yenilikler getirmesine rağmen yetersiz kalsa da daha büyük ve modern gelişmelerin önünü açmıştır. Bu gelişmeler ışığında 1876 Anayasası Kanun-u Esasi ve Meşrutiyet dönemine girilerek özgürlükler konusunda daha belirgin düzenlemeler yapılmaya başlanmıştır. 1876 Anayasası, ilk defa klasik anlamda kişi hürriyeti ve özgürlüğünün dokunulmazlığı konusunda maddeler içermektedir (Kuzu, 1997, 60). Bu anayasanın eksiklikleri ve özgürlükler konusundaki yetersizlikleri de yine 1909 Anayasa değişikliği ile giderilmeye çalışılmıştır (Mumcu ve Küzeci, 2011, 123).

1924 Anayasası ile Cumhuriyet'in ilanından sonra modern Türk devlet ve hukukunun temellerini atmak ve kişi hak ve özgürlüklerindeki en modern uygulamaya geçebilmek adına birçok ülkenin anayasa ve haklar bildirgeleri incelenmiş ve örnek alınmıştır. Hürriyet tanımı ve hürriyetler listesi yine 1789'daki bildirgeden esinlenmiştir. Ancak bu hürriyetlerin ne kadar yasaya uygun olarak güvence altına alındığı tartışılmaktadır. 1950'ye kadarki tek parti dönemi ve uygulamaları sürdükçe anayasadaki özgürlüklerin pratikte yaşanmadığı ve desteklenmediği görülmektedir (Kuzu, 1997, s. 65).

Gerçekten modern ve Batılı anlamdaki özgürlük ve haklar içeren düzenlemeler 1961 Anayasası ile mümkün olmuştur (Kuzu, 1997, s. 66). Tek parti döneminin baskılarından ve yönetiminden bunalan halkın yeni bir partiyi kurtuluş olarak başa getirmesi ancak akabinde bu partinin de tek parti dönemiyle benzer uygulamalara giderek memnuniyetsizliğe neden olmasıyla 1960 darbesi ve baskıcı yönetimlere tepki olarak 1961 Anayasası doğmuştur. Bu anayasa, siyasal iktidarlara ve genel oya olan güvensizliğe karşı bireyi ve onun hak ve özgürlüklerini güçlendirmiştir ve Türkiye Cumhuriyeti tarihindeki en özgürlükçü anayasa olmuştur.

Bu anayasanın özgürlükçü ruhunun toplumu anarşi ve başkaldırıya yönlendirdiği, 1970'lerdeki terör ve anarşi olaylarının sebebi olduğu iddia edilerek 1980 darbesi ve sonrasında anayasa ile verilen özgürlükler geri alınmış, hem bireyin, hem toplumsal, bilimsel ve sanatsal alanların ve akademik çevrelerin özgürlükleri kısıtlanmıştır (Akşin, 2008). Birçok hak ve protesto özgürlüğü çalışanların elinden alınmış, sayısız yasaklar ve cezalar getirilmiş, merkezi otorite ve cumhurbaşkanı halka ve bireye karşı güçlendirilmiştir.

1.2. Çocuk Suçluluğu

Suç kavramı insanlık tarihi kadar eski bir kavramdır. Oldukça insani bir kavram olan suç dünyada insanlar var oldukça süregelmeye devam edecektir. Suçun çocukla ayrı bir başlık altında kullanılması ise konunun ayrıca incelenmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. Çocuk suçluluğu tüm dünyada önemli bir problemdir. Batıda *juvenile delinquency* olarak adlandırılan reşit olmayan kişinin suçluluğu anlamına gelen kavram Türkiye'de de çocuk suçluluğu olarak kullanılmaktadır (Bayındır ve diğ., 2007, 95). Çocuk suçluluğu, yetişkinlerin işlediği suçlardan farklıdır ve farklı ele alınmalıdır. Dönemsel olarak yetişkin suçundan farklı bir arka plana sahip olduğu için, sadece hukuki bir yönü yoktur, psiko-sosyal açıdan da ele alınması gerekmektedir.

Çocuk suçluluğu hem dünyada hem ülkemizde yıllardır üzerine araştırmalar yapılan bir alandır. Çocukların suça yönelmesinin arkasındaki etkenler birçok nedenle açıklanmaya çalışılmaktadır. Dünya' da ve Türkiye' de çocuk suçluluğu ve cezai ehliyet yaşı yasalarda farklılıklar göstermektedir. Öncelikle dünyada çocuk suçluluğu kavramına ve hukuki boyuttaki durumuna bakmak gerekir.

1.2.1. Dünyada ve Türkiye'de Çocuk Suçluluğu

Dünyada hukuk tarihinde çocuk hakları ve çocuk suçluluğuna dair ilk ifadeler "yoldan çıkmış çocuk" ifadesiyle Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi ile 1779 yılına kadar uzanmaktadır (Fişek ve diğ., 2008, 18). 18. ve 19. yüzyıllarda Sanayi Devrimi yeni nesiller üzerinde önemli etkilere yol açmış, çocuk davranışlarında bazı bozulmalara neden olmuştur. 20. Yüzyıl' da ise dünya savaşları benzer bir etkiye sahip olmuştur

(Fişek ve diğ., 2008, 18). Böylece çocuk davranışlarındaki olumsuz yönde değişimler ve suça varan davranışlar üzerine incelemeler artmıştır. Zaman içinde bildireler, kurallar yayınlanmış, çocuk suçluluğu konusunda daha ziyade önleyici çalışmalar yapılmıştır. Dünya çapında Birleşmiş Milletler öncülüğünde çocuk suçluluğu konusunda kabul edilen bazı kurallar ve hazırlanan önlemler bulunmaktadır. Riyad İlkeleri (Çocuk Suçluluğunun Önlenmesine İlişkin Birleşmiş Milletler Yönlendirici İlkeleri) ve Pekin-Beijing Kuralları (Birleşmiş Milletler Çocuk Ceza Adalet Sisteminin Uygulanması Hakkındaki Asgari Standart Kurallar) ve Havana Kuralları (Özgürlüğünden Yoksun Bırakılmış Çocukların Korunmasına İlişkin Birleşmiş Milletler Kuralları) gibi düzenlemeler dünyada çocuk suçluluğuna dair atılan önemli adımlardır (Göç, 2006, 13).

Dünyada çocuk suçluluğunu önleme konusunda birçok ülke hemfikir olsa da çocukların cezai ehliyeti yaş sınırı değişiklikler gösterebilmektedir. Bu da çocuklara verilen cezai uygulamalarda ve gidecekleri ceza kurumlarında farklar oluşmasına sebep olmaktadır. Örneğin İskoçya, çocuk ve yetişkin suçluluğunda farklı ayrımlara gitmektedir. Çocuk sayılma yaşı sınırı 16'dır. 16 yaşın altındakiler çocuk suçlu, 16-20 arası genç suçlu, 20 yaş ve üzeri yetişkin suçlu kabul edilmektedir (Göç, 2006, 16-17). Fransa ise 18 yaş altındaki bireyleri çocuk suçlu sayarak ceza indirimlerini uygular. Amerika Birleşik Devletleri'nde ise üst sınır 18'dir, çocuğun suçlu sayılabilmesi için ise 7 yaşından büyük olması gerekir. Bu gibi farklı uygulamalar ülkelerin kültürel, siyasal ve hukuki yapısına göre değişkenlik gösterip çocuk suçluluğu durumunda yapılacak eylemleri ve gerekiyorsa verilecek cezai uygulamaları belirlemede önemlidir (Kocadaş, 2007, 159).

Türkiye'de de çocuk suçluluğu konusunda en önemli noktalardan biri çocukların yeniden eğitimi ve iyileştirilmesidir. Çocukların toplumsal yapıya yeniden kazandırılmasını sağlayacak çalışmalara odaklanılmıştır (Yavuzer, 1984, 275-276). Özellikle de suça karışan çocukların eğitilmesine ve meslek edindirilerek toplumda rahat yaşamalarına önem verilmektedir. Bu nedenle çocuk suçlular ceza kurumlarında iken yarı zamanlı çalışmalarına izin verilmekte, beceriler geliştirebilecekleri birtakım atölyeler bulundurulmaktadır. Ayrıca bazı çocuk eğitim ya da ıslah evlerinde ise zararlı alışkanlıklardan çocukları korumak ya da kurtarmak için sportif faaliyetlere yönlendirme çalışmaları yapılmakta; voleybol, futbol sahaları sayesinde çocuklara spor ve sağlıklı yaşam alışkanlığı kazandırılmaktadır (Yavuzer, 2011, 277). Ayrıca

ülkemizde çocuk suçluğu ve çocuklarda davranış bozukluğu problemlerinin köküne inebilmek ve gerçek sebeplerini araştırarak sorunları ortadan kaldırmak için pedagoglar, sosyal hizmet uzmanları ve psikologların sayısı artırılmaktadır (Yavuzer, 2011, 278).

Türk hukuk sisteminde İskoçya benzeri uygulama benimsenmekte çocuk suçluluğu durumunda yapılacak eylemler ve uygulanacak cezai işlemler çocukların yaşlarına göre belirlenmektedir. 0-12, 12-15 ve 15-18 yaş aralıkları da çocuk suçluluğunda yapılacak işlemleri belirlemede sınırlar olarak kullanılmaktadır (Göç, 2006, 8-9). Bireyin çocuk sayılması ise bizim hukuk sistemimiz de 18 yaşına kadardır.

Türkiye'de çocukların işlediği suçlar konusunda yapılan araştırmalar göstermiştir ki işledikleri suçların büyük bir kısmı mala karşı suçlar sınıflamasına (hırsızlık, kapkaç, yankesicilik gibi) girmektedir. Bu da köyden kente göç, düşük sosyoekonomik düzey ve ülkenin genel ekonomik durumu ile açıklanabilmektedir (Kunt, 2003, 33). Türkiye'de ki çocuk suçluluğu verileri düzenli olarak Adalet Bakanlığı' na ait web sitesinde her yıl yayınlanmaktadır. Bu veriler ışığında Türkiye' de ki çocuk suçluluğu sorunsalına bakmak gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 1: Yıllara Göre Adli İşlem Yapılan Çocuk Sayısı

Yıl	Hapis Cezası	Beraat	Diğer Kararlar	Toplam
2002	2 029	762	1 803	4 594
2007	12 377	8 137	30 691	51 205
2012	32 294	25 718	25 718	119 041
2013	44 352	30 382	60 115	134 849

Kaynak: www.adlisicil.adalet.gov.tr

Hakkında dava açılıp yargılanan çocuk sayıları Tablo 1' de yer almaktadır. Verilere suça karışıp hakkında dava açılmadan serbest bırakılan çocuklar dahil değildir. Bu verilere göre 2002 yılında 4594 çocuk hakkında dava açılmış ve yargılama yapılmıştır. Bu çocuklardan 2029'u hapis cezası almış, 762'si beraat etmiş, 1803'ü de suçlu bulunarak haklarında, hapis cezası dışında, çeşitli kararlar verilmiştir. 2007 yılına

bakıldığında, 51205 çocuk yargılanırken bu çocuklardan 12377 çocuk hapis cezası almış, 8137 çocuk beraat ederken, 30691 çocuk suçlu bulunarak hapis cezası dışında çeşitli kararlar verilmiştir. 2012 yılına bakıldığında, 119041 çocuk yargılanmış, bu çocuklardan 32294 çocuk hapis cezası alırken, 25718 çocuk beraat etmiştir. 25718 çocuk ise suçlu bulunup hapis cezası dışında çeşitli cezalar almışlardır. 2013 verilerine bakıldığında ise 134 849 çocuk yargılanmış olup, bu çocuklardan 44352 çocuk hapis cezası alırken, 30382 çocuk beraat etmiştir. 60115 çocuk ise suçlu bulunup hapis cezası dışında çeşitli cezalar almışlardır. Mevcut veriler ışığında ülkemizde suça bulaşan çocuk sayısının maalesef katlanarak arttığı anlaşılmaktadır.

1.2.2. Çocuk Suçluluğunun Nedenleri

Dünya' da ve Türkiye' de çocuk suçluluğundan kısaca bahsedildikten sonra genel olarak çocuk suçluluğunun ortaya çıktığı durumlar ve nedenlerine de değinmek gerekmektedir. Türkiye'de ve dünyada birçok çalışma çocuk suçluluğun ahlâk, sosyoekonomik düzey, okul çevresi, arkadaş çevresi, aile yapısı, göç etmeyle ilişkisi olup olmadığını araştırmakta, çeşitli düzeylerden sebepler aramaktadır (Avcı, 2008, 50). Çocuklardaki fizyolojik veya biyolojik dezavantaj yaratan durumlar, hastalıklar vb. bireysel nedenler tetikleyici olarak, suçu işleyen kişinin tamamen kendisinden kaynaklanan sebepleri oluşturmaktadır (Göç, 2006, 18). Bireysel nedenlerin dışında bulunulan ortamlardan kaynaklı dış sebepler de bulunmaktadır ki kimi çevreler bu dış etkenleri çocukları suçluluğa iten ve onları suçludan ziyade kurban haline getiren faktörler olarak düşünülmektedirler. Örneğin düşük sosyoekonomik düzey, geçim sıkıntısı, okul ve arkadaş çevresi, aile ve aile içinde şiddet, boşanma, aile fertlerinin kaybı gibi nedenler ise çocukların suç işlemeleri için bireysel nedenler dışındaki itici güçler olmaktadır ("Child Traffickin", 2010). Ayrıca çocuk ve ergenlerde zararlı madde kullanımı ve bu maddeye erişim gerekliliği nedeniyle işlenen suçlar da oldukça yaygındır. Bu nedenle uyuşturucular da çocuk ve ergenleri (adolesanları) suça yönelten önemli faktörlerdendir (Ögel ve Aksoy, 2007, 12).

BÖLÜM II

İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Bu bölümde özgürlük, çocuk suçluluğu, çocuk eğitim merkezleri ve ıslahevi konularındaki bazı çalışmalar hakkında bilgi sunulmaktadır.

Ömür (2012), 2011-2012 eğitim öğretim yılında okul öncesi eğitimi alan çocukların özgürlük algılarını incelemek amacıyla yaptığı araştırmasında İstanbul ilindeki farklı gelir düzeylerine sahip 10 ilçede okul öncesi eğitim gören toplam 103 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda bu yaş grubu çocuklarının özgürlüğü daha çok oyun oynamak ve arkadaşlarıyla vakit geçirmek olarak algıladıkları; arkadaşları ile olan iletişimleri ve kendilerine yönelik algılarında anne baba tutumlarının etkili olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte alt gelir düzeyine sahip ailelerde yetişen öğrencilerin büyük çoğunluğunun özgürlük kavramı hakkında fikre sahip olmadığı; orta ve yüksek gelir seviyesine sahip ve baskıcı olmayan bir aile ortamında yetişen çocukların ise özgürlüğe yönelik tahmin ve yorumlarının olduğu görülmüştür.

Temür (2012), İstanbul ilinde kentleşmenin neden olduğu çocuk suçluluğu ve bunun ortadan kaldırılması için uygulanmış ya da uygulanabilecek eğitim modellerinin ve çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir araştırma yapmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun suç istatistiklerine göre, İstanbul ilinde, güvenlik birimine getirilen çocukların 2011 yılında 8388 kişi olduğu görülmektedir. Çocuklara ilişkin adli işlem yapılma sebepleri olarak, 2280 hırsızlık, 2223 yaralama ve 1561 uyuşturucu uyarıcı madde kullanmak ve satmak gelmektedir. 6136 Sayılı Kanuna Muhalefet suçundan 177, cinsel suçlardan 230, gasp suçundan 181, tehdit suçundan 220 çocuk güvenlik birimine getirilmiş olduğu görülmüştür.

Köseoğlu (2011), çocuk suçluluğunda arkadaş çevresinin rolü konulu bu araştırma, öncelikle çocukların sosyo-demografik özelliklerini belirlemek, sonrasında onların arkadaş çevresiyle olan ilişkilerini irdelemek ve bu ilişkilerin suça yönelmede ne denli etkili olduğunu ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Araştırma, 152 kişilik bir örneklem grubuna 50 soruluk anket verilmiş, anket sonuçlarına göre 10 kişiyle mülakat yapılmıştır. Arkadaşlarıyla çokça vakit geçiren çocukların, arkadaşlarının davranışlarını öğrendikleri; çocukların, arkadaş gruplarından etkilenecek kuraldışı davranışlar sergilediği, arkadaşının suç işlediğini gören çocuğun da aynı doğrultuda benzer davranışlar sergilediği, çocukların arkadaşlarının sergilediği olumsuz tavırları gözlemleyerek benzer tavırları sergiledikleri, suça karışmış arkadaşlara sahip olan çocukların suç işleme eğilimlerinin daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Şenses (2010), Adıyaman İlinde çocuk suçluluğuna neden olan faktörleri belirlemek amacıyla yapılan çalışma da, Adıyaman ve İlçe Emniyet Müdürlüklerinde görev yapan polis memuru ve emniyet amirlerini kapsamaktadır. Adıyaman ve İlçe Emniyet Müdürlüklerinde çalışan 1180 kişi arasından 100 kişiye anket uygulanmıştır. Sonuç olarak kişisel nedenlerden kaynaklanan çocuk suçluluğu arttıkça aile dışı nedenler ve dış göçlerden kaynaklanan nedenlere bağlı çocuk suçluluğunun arttığı, katılımcıların görüşüne aile dışı nedenlerden kaynaklanan çocuk suçluluğu arttıkça dış göçlerden kaynaklanan nedenlere bağlı çocuk suçluluğunun arttığı görülmüştür.

Attar (1992), "Suçlu Çocukları Yeniden Eğiten Kurumların Yönetimi" adlı araştırmasında, Ankara, İzmir, Elazığ ve Sinop'taki çocuk ıslah kurumlarında çalışan tüm yöneticilere ve tüm görevlilere anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, çocuğun yeniden eğitiminde, din eğitimi ve Türk kültürü öğelerinin öğretilmesine ağırlık verilmesi; bireyle ve grupta psikolojik danışma ve sosyal çalışma etkinliklerine yer verilmesi, ailenin çocuğun eğitime katılmasının sağlanması ve topluma dönen eski hükümlülerin uyumlarına yardımcı olunmasının gerekli olduğu beklenmektedir.

Işık (2003), "Çocuk Suçluluğunda Ailenin Etkileri" adlı araştırmasında, Elazığ Çocuk İslahevinde ki 85 çocuğa 67 soruluk bir görüşme formu uygulamış, çocuğun yaşı, doğduğu yer vb. demografik özellikleri ve çocuğun aile yapısı, ailenin ekonomik düzeyi, eğitim düzeyi, çocuğa suça iten nedenler ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda, suç işleyen çocukların büyük oranının, ilkokul mezunu oldukları,

ailelerinin ekonomik düzeylerinin ve öğrenim düzeylerinin düşük olduğu, çocuğun suçlu kişilik yapısı geliştirmesinde ailenin ve içinde bulunduğu şartların son derece önemli olduğu ortaya çıkmıştır.

Çiftçi (1997), "İslahevinde Kalmakta Olan Ergenlerin Empatik Beceri Düzeylerinin İslahevinde Kalmayan Yaşıtlarıyla Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi" adlı araştırmasında, ıslahevinde kalan ergenlerin empati düzeylerinin ıslahevinde kalmayan yaşıtlarıyla karşılaştırmalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, Ankara Çocuk İslahevinde kalmakta olan 99 ergen ve karşılaştırma grubu olarak alınan, ıslahevinde kalan ergenlerin (kurum dışında) örgün eğitim kurumlarına devam edenlerin gittikleri okullardan aynı yaşlarda ve eğitim durumlarından tesadüfi yöntemle seçilen 6 ergen ve Ostim Çıraklık Eğitim Merkezi'ne devam eden 92 ergen ile yapılmıştır. Araştırmaya toplam olarak 13-18 yaşlarındaki 197 ergen katılmıştır. Sonuç olarak İslahevinde bulunan ergenlerin hüküm giydikleri suç türü ve kurumda bulunma sürelerinin empati puanları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı etki yapmadığı bulunmuştur.

Nalbant (1993), çalışmasında 15-22 yaşları arasında bulunan ıslahevindeki, gözetim altındaki ve suç işlememiş 215 gencin benlik saygısı ve yaşam doyumu düzeyleri karşılaştırılmıştır. Araştırma örneklemi olarak Ankara ve İzmir İslahat ve İktisat Cemiyetleri'nden 77 ve Adalet Bakanlığı'nın gözetimi altında bulunan 35 suç işlemiş genç ile Ankara Ahi Evran Çıraklık Eğitim Okulu ve Ankara Mamak Lisesi'nden 103 suç işlememiş genç oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda İslahevindeki, gözetim altındaki ve suç işlememiş gençlerin benlik saygılarının birbirinden farklı olmadığı, İslahevindeki gençlerde depresyonun yaygın olduğu, kişilerarası ilişkilerinde tehdit hissettikleri ve psikik izolasyonun fazla olduğu, gözetim altındaki gençlerde ise anne-baba ilgisinin diğer gençlere göre daha az olduğu, suç işlemiş gençlerin, özellikle gözetim altındaki gençlerin yaşam doyumunun suç işlememiş gençlere oranla daha düşük olduğu ortaya konmuştur.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, araştırmanın katılımcıları, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Cezaevinde kalan 12-18 yaş gurubu çocukların özgürlük algılarının metaforlar yardımıyla belirlemeyi amaçlayan bu araştırma fenomenolojik (olgu bilimsel) bir çalışmadır. Olgu bilim (fenomenoloji) deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Bu yaklaşımın temelini, her bireyin dış dünyayı kendisine özgü bir biçimde algılamasına dayanır. Olgular, yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir. Bize tamamen yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için olgu bilim (fenomenoloji) uygun bir araştırma zemini oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Fenomenolojik görüşme de katılımcının araştırma konusu ile ilgili olay ya da olayları nasıl algıladığı, kavramlaştırdığı ve değerlendirdiğini ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır (Greasley ve Ashworth, 2007).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcılarını Ankara'da bulunan Ankara Sincan Kapalı Çocuk ve Gençlik Cezaevinde kalan 24 ve Ankara Çocuk Eğitim Evinde kalan 29 olmak üzere toplam 53 çocuk oluşturmaktadır. Türkiye'de sadece Ankara'da bulunan Çocuk Eğitim Evi ve Türkiye'de Ankara, İzmir ve Maltepe/İstanbul'da olmak üzere üç adet bulunan kapalı çocuk ve gençlik cezaevlerinden Ankara Çocuk Ve Gençlik Ceza İnfaz Kurumu ve Ankara Çocuk Eğitim Evi çalışma grubu olarak seçilmiştir. Araştırma için gerekli

olan resmi izin Adalet Bakanlığından alınmıştır. Araştırmanın alışma grubunu oluşturan Ceza İnfaz Kurumları ve buralarda kalmakta olan çocukların sayıları Tablo 2 de verilmiştir:

Tablo 2: Katılımcıların Kalmış Oldukları Kurumlar ve Sayıları

Kurum	f
Sincan Kapalı ocuk ve Gençlik Cezaevinde	24
Ankara ocuk Eğitim Evi	29
Toplam	53

Kapalı ocuk ve Gençlik Cezaevi 12-18 yaş arası çocuklarla 19-22 yaş arası gençleri barındırmaktadır. Burada kalan çocuklar tutuklu ya da hükümlü olabilmektedir. Gün içerisinde çocuklarla birebir ilişki içerisinde özel bilgi ve deneyime sahip grup lideri pozisyonundaki personel görev yapmakta ve bu görevliler günün önemli bir kısmını bu çocuklarla birlikte geçirmektedir. Kurumda Psiko-Sosyal servis tarafından bireysel görüşmelerin yanında ihtiyaç olduğu belirlenen ocuk ve gençlere yönelik öfke kontrolü, kişisel gelişim ve iletişim gibi konuları kapsayan grup çalışmaları yapılmakta, uzman personel tarafından hükümlü/tıutuklu ailelerine yönelik bireysel görüşmeler gerçekleştirmektedir. ocuk ve gençlerin boş zamanlarını değerlendirmeleri ve sosyalleşerek topluma yeniden kazandırılmaları amacıyla tiyatro, müzik, sinema, konferans, ilizyon gösterisi, seminer ve sportif turnuvalar düzenlenerek topluma mal olmuş sanatçıların kurumda gösteri yapmaları ve bu sayede çocukların zihinsel ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunmalarının hedeflenmiştir. Her ay içerisinde tertiplenen etkinliklerle özgürlüğünden ve aile şefkatinden yoksun kalan ocuk ve gençlerin doğum günleri kutlanmaktadır.

ocuk Eğitim Evinde kalan çocuklar 12-18 yaş gurubu arasında olup işlediği bir fiil sonucu hüküm giymiştir. Bu ocukların eğitilerek suç ve suçun sonuçlarından arındırılıp iyi halli olarak topluma yeniden kazandırılması amaçlanmaktadır. ocuk Eğitim Evi cezaevlerine göre kuralları ve standartları farklıdır. Bina cezaevi görünümünde olmayıp

bir nevi yurt gibidir. Kurumda kalan çocuklardan uygun olanlar haftada 1 gün çıraklık eğitim merkezinde teorik ders alıp haftanın 6 günü aldıkları eğitim doğrultusunda dışarıda bir iş yerinde çalışabilmektedir. Ayrıca üniversiteye hazırlanan çocuklar dershaneye gidebilmekte, üniversite öğrencisi çocuklar ise normal olarak örgün eğitimine devam edebilmektedir. Kurumdan belli bir saatte servislerle ayrılan çocuklar belli bir saatte kuruma geri dönmektedirler. Senede 4 kez izin kullanarak ailelerinin yanına gidebilmekte ve istedikleri zaman onlarla telefon görüşmesi fırsatları bulunmaktadır. Hafta sonları aileleri ziyaretlerine gelebilmektedir. Ayrıca kurumda hal, hareket ve davranışlarıyla örnek olan çocuklar ödül yönetmeliği gereği ev tipi odalarda aileleriyle 24 saat zaman geçirme hakkı kazanabilirler. Kurumda gönüllülük esasına dayalı olarak halk eğitim öğretmenleri tarafından açılan kurslar vardır. Her çocuğun kendisine ait bir odası bulunmakta, banyo ve lavaboları olan odalarda 24 saat sıcak su imkânı bulunmaktadır. Çocukların sorunlarını ya da ihtiyaçlarına çabuk karşılık vermek adına kurum görevlileri arasından grup liderleri seçilmiş, çocuklar ihtiyaçlarını bu grup liderlerine vakit kaybetmeden iletme imkânı bulurlar.

3.2.1. Katılımcı Özellikleri

Bu bölümde katılımcıların yaş, eğitim durumları, meslek, memleket, anne ve baba eğitim durumları gibi kişisel özellikleri sunulacaktır.

Tablo 3: Katılımcıların Yaş Aralıkları

Yaş	f
12-13	1
14-15	6
16-17	46
18-	0
Toplam	53

Katılımcıların çoğunluğunun 16-17 yaş grubu çocukların oluşturduğu görülmüştür. Tabloya göre 12-13 yaş grubu 1, 14-15 yaş grubu 6, 16-17 yaş grubu 46 çocuğun çalışmaya katılımcı olarak katılmıştır.

Tablo 4: Katılımcıların Memleketlerinin Bölgesel Dağılımı

Memleket	f
Marmara Bölgesi	2
Ege	7
İç Anadolu Bölgesi	17
Güney Doğu Anadolu Bölgesi	12
Doğu Anadolu Bölgesi	12
Karadeniz Bölgesi	3
Toplam	53

Katılımcıların "Nerelisin?" sorusuna verdiği cevaplar doğrultusunda bölgelere göre değişkenlik gösterdiği görülmüştür.

Tablo 5: Katılımcıların Anne-Baba durumu

	Anne	Baba
Sağ	52	51
Ölü	1	2
Ayrı Yaşıyor	12	12

Katılımcı çocukların 3 kişi dışında anne ve babalarının sağ olduğu anlaşılmıştır. 1 çocuğun annesi, 2 çocuğun babası hayatını kaybetmiştir. Ayrıca 12 çocuğun anne ve babası ayrı yaşamaktadır.

Tablo 6: Katılımcıların Anne-Baba Eğitim Durumları

	Anne Eğitim Durumu	Baba Eğitim Durumu
Okuma Yazma Yok	10	8
Okur-Yazar	6	1
İlkokul	28	25
Ortaokul	5	13
Lise	4	6
	53	53

Çocukların anne ve babalarının eğitim durumu tabloda görüldüğü gibidir. Çocukların annelerinin eğitim durumları çoğunlukla ilkokul mezunu düzeyindeyken, babaların eğitim düzeyi çoğunlukla ilkokul ve ortaokul olarak ortaya çıkmıştır. Okuma yazma bilmeyen sayısı da azımsanacak sayıda değildir. Annelerden 10 tanesi, babalardan 8 tanesi okuma yazma bilmemektedir.

Tablo 7: Katılımcıların Eğitim Durumu

	Eğitim Durumu
Okuma Yazma Yok	2
Okur-Yazar	2
İlkokul	15
Ortaokul	34
Lise	-
	53

Katılımcı çocukların eğitim durumlarına bakıldığında okuma yazma bilmeyen çocuk sayısı 2 olduğu görülmektedir. Okula gitmediği ya da mezun olmadan okuldan ayrıldığı fakat okuma yazma bilen çocuk sayısı 2, ilkokul mezunu 15, ortaokul mezunu 34 kişi olduğu görülmüştür. Çocukların çoğunun ortaokul mezunu olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 8: Katılımcıların Cezaevine Girmeden Önceki Meslekleri

Meslek	Eğitim Durumu
Beden İşçisi	17
Mobilya	3
Oto tamirci	5
Ayakkabı tamircisi	1
Fırıncı	2
Berber	1
Tesisat	2
Demirci	2
Elektrikçi	1
Çalışmayan	19
	53

Katılımcıların yarısından fazlası cezaevine girmeden önce bir işte çalışıyor oldukları anlaşılmıştır. Çalışanlar içinde 17 kişi beden işçiliği yapmakta iken, mobilya, oto tamirciliği, ayakkabı tamirciliği, fırıncılık, berber, tesisatçı, demircilik, elektrikçi gibi meslekleri de yaptıkları görülmektedir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama aracı hazırlanırken öncelikle bireylerin sahip olduğu algılarını ortaya çıkarmada metaforların bir araç olarak kullanıldığı ilgili araştırmalar incelenmiştir (Balci,1999; Soydemir, 2011; Döş, 2011; Gedikli, 2014; Yalçın, 2011; Aydoğdu, 2008; Doğan, 2013). Yapılan bu çalışmaların bazılarında bireylerin sahip olduğu metaforları, likert tipi ölçekle toplandığı görülmektedir. Birçoğunda ise araştırma katılımcıları tarafından açık uçlu cümleleri (Örneğin, demokrasi.....gibidir, çünkü.....) tamamlamaları istenmiştir. İlgili literatürün taranması sonucunda araştırmacı tarafından hazırlanan ve uzman görüşü alınarak son halini alan üç açık uçlu soru (Ek-1) ile araştırmanın verileri toplanmıştır. Cezaevinde kalan 12-18 yaş grubu çocukların sahip oldukları özgürlüğe ilişkin algılarını metaforlar yardımıyla ortaya çıkarmak için onlardan “özgürlük, cezaevi ve cezaevi dışındaki hayat” kavramlarına ilişkin, her bir kavram için metafor(lar) üretmeleri ve bu metaforları kullanma nedenlerini belirtmeleri istenmiştir. Çünkü metaforun kendisi tek basına betimsel ya da görsel gücünü yeteri kadar ortaya çıkartmayabilir.. Bununla birlikte “neden“ veya “niçin” sorusu da sorulmalı ki, oluşturulan metaforların gücü yani anlamı, bu soruların cevabında anlam kazanmalıdır. Her birey, aynı metafora farklı anlamlar yükleyebilir. Bu farklı anlamların hangi amaçla kullanıldığı ancak “niçin” sorusunun yanıtıyla elde edilebilecektir (Şimşek ve Yıldırım, 2005). Araştırmanın verileri, Kasım 2014 - Şubat 2015 dönemleri arasında araştırmacı tarafından toplanmıştır. Katılımcılara çalışmaya katılmanın gönüllülük esasına dayandığı konusunda bilgi verilip, katılmak isteyip istemedikleri sorulmuştur. Katılmak istiyorum onayı ile görüşmeye başlanmıştır. Araştırmada yer alan çocuklarla 15-20 dakika süren yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler Çocuk Eğitim Evi'nde psikolog odasında, kapıda bir infaz koruma memurunun beklemesi ile çocuklarla baş başa, Kapalı Çocuk ve Gençlik Cezaevi'nde ise koridora penceresi olan ve kapıda infaz koruma memurunun beklemesi ile sosyal çalışmacılara ait bir odada çocuklarla baş başa

yapılmıştır. Görüşme sırasında çocukların cevapları değiştirilmeden not edilmiş ve araştırmanın veri kaynağı olarak kullanılmıştır.

3.4. Verilerin Çözümlemesi

Olgubilim ile yürütülen çalışmalarda verilerin analizi yaşananları ve bu yaşantıların yorumlanıp anlamlandırılmasını amaçlar. Veriler olgubilimsel analizde kavramsallaştırılmakta ve olgular tanımlanmaktadır. Veri analizinin sonuçları betimsel biçimdedir. Betimsel olarak ortaya çıkarılan temalar ve kavramsallaştırma sonucunda bulgular açıklanır. Çözümlemeler ve içeriğin anlamlandırılması için kodlamalar büyük önem taşır ve ilk adımı oluşturur (Punch, 2005). İçerik analizinde benzer temalar ve kavramlar kendi aralarında sınıflandırılarak belli bir çerçeveye oturtulur (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Nitel araştırmada algısal sürecin parçaları bir bütün olarak yorumlanmaya çalışılır (Akturan ve Esen, 2008). Araştırmada görüşme sorularıyla elde edilen veriler içerik analizi ile incelenmiştir. Verilerin analizi aşağıdaki basamaklara göre yapılmıştır:

1. Öncelikle cezaevinde kalan çocukların sorulara verdikleri cevaplar görüşme formuna işlenmiştir.
2. Tablolara işlenen verilerin incelenmesiyle kodlar oluşturulmuştur.
3. Oluşturulan kodlardan benzer özellikler gösterenler bir araya getirilerek kategoriler (tema) oluşturulmuştur.
4. Oluşturulan kod ve temalar betimsel bir anlayışla yorumlanmıştır. Elde edilen verilerin analiz işlemlerinde katılımcılar K1, K2, K3.... şeklinde kodlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmanın temel amacına uygun olarak cezaevinde kalan 12-18 yaş çocuklarının özgürlük algılarına ilişkin metaforik bulgulara yer verilmiştir. Çocukların özgürlük kavramına ilişkin sahip oldukları algılarını ortaya koymak için, “özgürlük, cezaevi ve cezaevi dışındaki hayat” kavramlarına ilişkin ürettikleri metaforlar alt başlıklar halinde sunulmuştur.

4.1. Cezaevinde Kalan 12-18 Yaş Grubu Çocukların “Özgürlük” Kavramına İlişkin Metaforlar

Çalışma grubundaki çocukların özgürlük kavramına ilişkin algıları metaforlar yoluyla belirlenmiştir. Özgürlük kavramı araştırılırken özgürlük, cezaevi ve cezaevi dışındaki hayat kavramları sorgulanmıştır. Cezaevinde kalan çocuklar, “özgürlük” kavramına ilişkin toplam 29 farklı metafor üretmişlerdir. Üretilen metaforlar 5 kategoride sunulmuştur.

Tablo 9: Cezaevinde Kalan 12-18 yaş grubu çocukların “özgürlük” kavramına ilişkin metaforları

Kategori Türü	Metafor sayısı	Kişi Sayısı
Kişi	5	8
Hayvan	3	31
Nesne	11	13
Mekan	6	8
Soyut	4	5
Toplam	29	65

**Bazı çocuklar birden fazla metafor üretmişlerdir.*

Cezaevinde kalan 12-18 yaş çocukların “özgürlük” kavramına ilişkin kullandıkları metaforlardan oluşturulmuş kavramsal kategorileri ve kategorilere ait frekansları gösterilmektedir (Tablo 9). Bu tabloya göre, katılımcıların özgürlük kavramına ilişkin olarak kişi kategorisinde 5, hayvan kategorisinde 3, nesne kategorisinde 11, mekan kategorisinde 6 ve soyut kategorisinde 4 farklı metafor üretmiş oldukları görülmektedir. Her bir kategoride yer alan metaforlar tablolar halinde sunulmuş ve kategorilerin özellikleri cezaevi çocuklarının verdiği cevaplardan alıntılar yapılarak desteklenmiştir.

4.1.1. Özgürlük Kavramına İlişkin Kişi Metaforları

Özgürlük kavramına ilişkin kişi kategorisinde 5 adet metafor üretilmiştir (Tablo 10). 8 katılımcı "polis, kurumda çalışan memur, yeni doğan bebek, engelsiz insan, aile" metaforlarını üretmişlerdir.

Tablo 10: Özgürlük kavramına ilişkin üretilen “kişi” metaforları

Metaforlar	f
Polis	1
Kurumda Çalışan Memur	3
Yeni Doğan Bebek	1
Engelsiz İnsan	1
Aile	2
Toplam	8

Bu kategoride, çocuklar özgürlük kavramına ilişkin olarak kişileri ön plana çıkartmışlardır. Örneğin çocuklardan K44, K18, K22 “Özgürlük, *kurumda çalışan memurlar gibidir. Çünkü akşam olduğunda dışarı çıkabilmektedir*” derken; K39 “*Engeli olmayan bir insan gibidir, çünkü engelli biri gibi kısıtlı yaşamıyorlar.*” demiştir. Kapalı çocuk ve gençlik cezaevinde kalan çocuklardan K5, özgürlüğün insan hayatının temel haklarından birine benzetmesini şöyle açıklamaktadır: “*Yeni doğan bir bebeğe benzetiyorum; çünkü bebekler hayata yeni atılır ve her şeyi özgürce yapabilir.*”. Çocuklardan K17 ve K18 “*Özgürlük aile gibidir.*” demiştir. Bunun nedenleri sorulduğunda; çocuklardan K17, “*Ailemin yanında kendimi özgür hissediyorum.*”, K18 ise “*Ailem dışarıda olduğu için.*” cevabını vermiştir. Bir diğer çocuk K21 ise özgürlüğü

"Polise benzetiyorum, çünkü polisler benim uyuşturucu kullanma özgürlüğümü kısıtlamaktadır." ifadesi ile özgürlük kavramına ilginç bir anlam yüklemiştir.

4.1.2. Özgürlük Kavramına İlişkin Hayvan Metaforları

Özgürlük kavramına ilişkin hayvan kategorisinde 3 adet metafor üretilmiştir. 31 katılımcı tarafından üretilen metaforlar "kuş, aslan ve kedi"dir.

Tablo 11: Özgürlük kavramına ilişkin üretilen "hayvan" metaforları

Metaforlar	f
Kuş	29
Aslan	1
Kedi	1
Toplam	31

Bu kategori, çocukların özgürlük kavramında hayvanları ön plana çıkartmaktadır. Çalışmaya katılan çocukların en fazla ürettiği metafor "kuş" olmuştur. Hayvan kategorisinde K16, "*Cezaevi kuşlar gibi uçmak gibidir, istedikleri gibi uçuyorlar.*" Değerini şimdi anladım."; K19 "*Kuşlara benzetirim, pencereden baktığımda özgürce uçtuklarını görüyorum.*"; K51 "*Kuşa benzer, kuşlar istedikleri gibi dışarıda gezebiliyor.*" cevabını verirken, çocukların çoğunluğunun özgürlüğü "*Özgürlük, kuş gibidir, çünkü bütün kuşlar dışarıda özgürce uçabilirler*" şeklinde ifade ettiği görülmüştür. Çocuklardan K26 "*Özgürlük aslan gibidir, çünkü aslan ormanda özgürce dolaşabilir.*" diğer bir çocuk K31 "*Özgürlük kedi gibidir, çünkü sokakta istedikleri gibi gezebilirler*" cevabını vermiştir. Yapılan görüşmelerde, özgürlüğü hayvan metaforları ile ifade eden katılımcıların, genellikle Çocuk Eğitim Evinde kalan çocuklar olduğu görülmüştür.

4.1.3.Özgürlük Kavramına İlişkin Nesne Metaforları

Özgürlük kavramına ilişkin kişi kategorisinde 11 adet metafor üretilmiştir. 13 katılımcı tarafından üretilen metaforlar "çanta, çiçek, altın, su, para, tulum peynir, araba, bilgisayar, ipsiz uçurtma, sigara, futbol topu" dur.

Tablo 12: Özgürlük kavramına ilişkin üretilen “nesne” metaforları

Metaforlar	f
Çanta	1
Çiçek	1
Altın	1
Su	1
Para	1
Tulum Peyniri	1
Araba	2
Bilgisayar	2
İpsiz Uçurtma	1
Sigara	1
Futbol Topu	1
Toplam	13

Bu kategori de, çocukların özgürlük kavramında nesneler ön plana çıkartmaktadır. Çocuklardan K49 “Özgürlük, çanta gibidir. Çünkü herkesin elinde serbest olarak dolaşır.” demişken, K50 “Çiçek gibidir, çünkü gördüğüm çiçekler hep dışarıdadır.” demiştir. Çocuklardan K13 özgürlüğü “Altın gibidir, altın kadar değerlidir.” şeklinde değerlendirmiştir. Yine nesne kategorisinde çocuklardan, K23 “Havuz (su) gibidir, havuzda yüzerken insan özgürdür”, K44 “Paraya benzetirim, çünkü para harcamak özgürlüktür”, yine K44 “Tulum peynirine benzetirim, özgürken tulum peyniri yedim, bana özgürlüğü hatırlatıyor”, K16 “Arabaya benzer, araba istediği yere gidebilir.”, K4 “Bilgisayara benzer, özgürken dışarıda bilgisayar kullanırdım.”, K6 “İpsiz uçurtmaya benzer, ucundan tutan olmadığı için istediği yere uçar.”, K8 “Sigaraya benzer, sigara içmeme izin verilmemektedir”, K12 “Futbol topuna benzer, futbol oynamayı çok özledim.” şeklinde açıklamıştır.

4.1.4. Özgürlük Kavramı için Oluşturan Mekan Metaforları

Özgürlük kavramına ilişkin kişi kategorisinde 6 adet metafor üretilmiştir. 8 katılımcı tarafından üretilen metaforlar “dağ, park, gökyüzü, dünya, ev” dir.

Tablo 13: Özgürlük kavramına ilişkin üretilen “mekan” metaforları

Metaforlar	f
Dağ	1
Park	1
Gökyüzü	3
Dünya	1
Ev	1
Gece ve Yıldızlar	1
Toplam	8

Bu kategori, çocukların özgürlük algılarında mekânları ön plana çıkartmaktadır. Çocuklardan K34 “*Özgürlük, dağ gibidir. Çünkü dağların etrafında engel yoktur.*” demişken; bir başka çocuk K43 “*Park gibidir, çünkü parkta çocuklar özgürce oynarlar.*” demiştir. Çocuklardan K45 özgürlüğü “*gökyüzü gibidir, çünkü gökyüzü hapsedilemez.*” şeklinde değerlendirmiştir. Yine mekân kategorisinde çocuklar, “*dünyaya benzer, çünkü özgürce hareket eder*,” “*eve benzetirim, çünkü evde özgür hareket ederim.*” Çocuklardan K7, özgürlüğü “*Gece ve yıldızlar gibidir, yıllardır geceyi ve yıldızları görmüyorum.*” ifadesi ile özgürlük kavramına farklı bir anlam yüklemiştir.

4.1.5. Özgürlük Kavramı için Oluşturan Soyut Metaforlar

Özgürlük kavramına ilişkin kişi kategorisinde 4 adet metafor üretilmiştir. 5 katılımcı tarafından üretilen metaforlar " sevgi, insan yüreği, hiçbir şey, güzel olan her şey "dir.

Tablo 14: Özgürlük kavramına ilişkin üretilen “soyut” metaforları

Metaforlar	f
Sevgi	2
İnsan yüreği	1
Hiçbir şey	1
Güzel olan her şey	1
Toplam	5

Bu kategori, çocukların özgürlük kavramında soyut kavramları ön plana çıkartmaktadır. Çocuklardan K32 “*Özgürlük, sevgi gibidir. Çünkü özgürlükte sevgi kadar değerlidir.*”

demişken; K37 “*Annenin çocuğuna sevgisi gibidir, çünkü annenin sevgisi sonsuzdur.*” demiştir. Çocuklardan K11 özgürlüğü “*İnsan yüreği gibidir, çünkü insan yüreği özgürce düşünebilir.*” derken; çocuklardan K2 “*Özgürlük, hiçbir şeye benzemez. Çünkü özgürlüğün eşi benzeri yok.*” demişken bir başka çocuk K20 “*Güzel olan her şeye benzer, çünkü özgürlük güzeldir*” ifadesi ile özgürlük kavramına farklı bir anlam yüklemiştir.

4.2. Cezaevinde Kalan 12-18 Yaş Grubu Çocukların “Cezaevi” Kavramına İlişkin Metaforları

Cezaevi, suçluları ıslah ederek yeniden topluma kazandırma işlevi gören kurumlardır. Cezaevinde kalan çocuklar, “özgürlük” kavramına ilişkin toplam 26 farklı metafor üretmişlerdir. Üretilen metaforlar 4 kategoride sunulmuştur

Tablo 15: Cezaevinde Kalan 12-18 yaş grubu çocukların “cezaevi” kavramına ilişkin metaforları

Kategori Türü	Metafor Sayısı	Kişi Sayısı
Mekan	19	39
Nesne	5	15
Kişi	1	1
Soyut	1	1
Toplam	26	56

*Bazı çocuklar birden fazla metafor üretmişlerdir.

Tablo 15, Cezaevinde kalan 12-18 yaş çocukların “cezaevi” kavramına ilişkin kullandıkları metaforlardan oluşturulmuş kavramsal kategorileri ve kategorilere ait frekansları göstermektedir. Bundan sonraki kısımda her bir kategoride yer alan metaforlar tablolar halinde sunulmuş ve kategorilerin özellikleri cezaevi çocuklarının verdiği cevaplardan alıntılar yapılarak desteklenmiştir.

4.2.1. Cezaevi Kavramına İlişkin Mekân Metaforları

Özgürlük kavramına ilişkin kişi kategorisinde 19 adet metafor üretilmiştir. 39 katılımcı tarafından üretilen metaforlar "ev, okul, mezar, akıl hastanesi, otel, yurt, postane, hücre, ahır, kapalı alan, hastane, karakol, boş ev, çadır, at çiftliği, çöplük, tamirhane, ıssız ada"dır.

Tablo 16: Cezaevi kavramına ilişkin üretilen “mekan” metaforları

Metaforlar	f
Ev	8
okul	5
mezar	4
akıl hastanesi	1
Otel	1
yurt	1
Postane	7
hücre	1
ahır	1
kapalı alan	2
hastane	1
karakol	1
boş ev	1
çadır	1
at çiftliği	1
çöplük	1
tamirhane	1
ıssız ada	1
TOPLAM	39

Bu kategori de, çocukların cezaevine ilişkin metaforlarında mekânlar ön plana çıkartmaktadır. Çocuklardan ev metaforu oluşturanlardan K1 “*Cezaevi ev gibidir. Çünkü evde de burada da dört duvar arasında kısıtlısın.*” demişken bir başka çocuk K8 “*Ev gibidir, çünkü cezaevine alıştım, evim gibi rahatım.*” demiştir. Çocuklardan K5 cezaevini “*Okul gibidir, çünkü okulda ki gibi etkinliklerin ve kurallar var.*” şeklinde değerlendirmiştir. Yine mekan kategorisinde çocuklardan K7, “*Mezar gibidir, burada ölüden farkımız yok.*”, K9 “*Akıl hastanesine benzetirim, çünkü burada kiler akıl hastanesinde ki hastalar gibi tedavi oluyor*”, K10 “*Otele benzer, çünkü burada otelde ki gibi kalacağımız süre bellidir.*”, K14 “*Yurt gibidir, yurttaki olduğu gibi faaliyetlerimiz var ve tek kişilik odalarda kalıyoruz.*”, K15 “*Postaneye benzer, postanede bir evrağı alıp dolapta muhafaza ederler bizi de burada muhafaza ediyorlar.*”, K27 “*Ahıra benzer, ahırda hayvanları bağlayıp beslerler bizde şu an aynı durumdayız.*”, K34 “*Çadıra benzer, her tarafı çadı gibi kapalı.*”, K44 “*Tamirhaneye benzetirim, çünkü burada meslek öğreniyorum.*” ifadesi ile cezaevi kavramına farklı bir anlam yüklemiştir.

4.2.2. Cezaevi Kavramına İlişkin Nesne Metaforları

Cezaevi kavramına ilişkin kişi kategorisinde 5 adet metafor üretilmiştir. 15 katılımcı tarafından üretilen metaforlar " kafes, ipli uçurtma, kutu, kapalı dolap, duvar" dır.

Tablo 17: Cezaevi kavramına ilişkin üretilen “nesne” metaforları

Metaforlar	f
Kafes	9
İpli Uçurtma	1
Kutu	3
Kapalı Dolap	1
Duvar	1
Toplam	15

Bu kategoride, çocukların cezaevi kavramında nesneler ön plana çıkartmaktadır. Çocuklardan kafes metaforu oluşturanlardan K2 “*Cezaevi kafes gibidir. Çünkü kafes gibi her yeri kapalı.*” demişken; bir başka çocuk K12 “*Kafes gibidir, çünkü kafesten de dışarı çıkamazsın buradan da çıkamazsın.*” demiştir. Çocuklardan K6 cezaevini “*İpli uçurtmaya benzer, çünkü burada da ipiniz başkasının elindedir.*” şeklinde değerlendirmiştir. Yine nesne kategorisinde, çocuklardan K11, “*Kutu gibidir, burada ölüden farkımız yok.*”, K13 “*Kapalı dolaba benzetirim, çünkü dolaba eşya koyup çıkarır gibi bizi buraya koyup çıkarıyorlar*”; K21 “*Duvara benzetirim, çünkü cezaevinin etrafı duvarlarla çevrilidir.*” ifadesi ile cezaevi kavramına farklı bir anlam yüklemiştir.

4.2.3. Cezaevi Kavramına İlişkin Kişi Metaforları

Cezaevi kavramına ilişkin kişi kategorisinde 1 adet metafor üretilmiştir. 1 katılımcı tarafından üretilen metafor " arkadaş"tır.

Tablo 18: Cezaevi kavramına ilişkin üretilen “kişi” metaforları

Metaforlar	f
Arkadaş	1
Toplam	1

Bu kategori de, çocukların cezaevi kavramında kişiler ön plana çıkartmaktadır. Kişi kategorisinde metafor oluşturan K47 “*Cezaevi arkadaş gibidir. Çünkü benim arkadaşlarım kötüdür.*” ifadesi ile cezaevi kavramına farklı bir anlam yüklemiştir.

4.2.4. Cezaevi Kavramına İlişkin Soyut Metaforları

Cezaevi kavramına ilişkin soyut kategorisinde 1 adet metafor üretilmiştir. 1 katılımcı tarafından üretilen metafor "kabus" tur.

Tablo 19: Cezaevi kavramına ilişkin üretilen “soyut” metaforları

Metaforlar	f
Kabus	1
Toplam	1

Bu kategori de, çocukların cezaevi kavramı soyut unsurlara benzetilmektedir. Soyut kategorisinde metafor oluşturan çocuk K32 “*Cezaevi kabus gibidir. Çünkü burada özgürlüğüm elimden alındı.*” ifadesi ile cezaevini tarif etmiştir.

4.3. Cezaevinde Kalan 12-18 Yaş Grubu Çocukların “cezaevi dışındaki hayat” Kavramına İlişkin Metaforları

Cezaevinde kalan çocuklar, “cezaevi dışındaki hayat” kavramına ilişkin toplam 30 farklı metafor üretmişlerdir. Üretilen metaforlar 5 kategoride sunulmuştur.

Tablo 20: Cezaevinde Kalan 12-18 yaş grubu çocukların “cezaevi dışındaki hayat” kavramına ilişkin metaforları

Kategori Türü	Metafor Sayısı	Kişi Sayısı
Kişi	7	12
Hayvan	2	6
Nesne	10	20
Mekan	7	9
Soyut	4	6
Toplam	30	63

*Bazı çocuklar birden fazla metafor üretmişlerdir.

Cezaevinde kalan 12-18 yaş çocukların “cezaevi dışındaki hayat” kavramına ilişkin kullandıkları metaforlardan oluşturulmuş kavramsal kategorileri ve kategorilere ait frekansları gösterilmektedir (Tablo 20). Bu tabloya göre, katılımcıların cezaevi dışındaki hayata ilişkin olarak kişi kategorisinde 8, hayvan kategorisinde 2, nesne kategorisinde 10, mekan kategorisinde 7 ve soyut kategorisinde 4 farklı metafor üretmiş oldukları görülmektedir. Her bir kategoride yer alan metaforlar tablolar halinde sunulmuş ve kategorilerin özellikleri cezaevi çocuklarının verdiği cevaplardan alıntılar yapılarak desteklenmiştir.

4.3.1. Cezaevi Dışındaki Hayat Kavramı için Oluşturulan Kişi Metaforları

Tablo 21, “kişi” kategorisini oluşturan metaforları ve her bir metaforu ifade eden çocuk sayısını sunmaktadır. Bu kategoride toplam 7 adet metafor yer almıştır. 12 katılımcı tarafından üretilen metaforlar "çocuk, aile, gardiyan, işçi, gülen insan, arkadaş, resim öğretmeni" dir.

ablo 21: “ Kişi ” kategorisini oluşturan metaforlar ve onları ifade eden çocuk sayısı

Metaforlar	f
Aile	6
Gardiyan	1
İşçi	1
Gülen İnsan	1
Arkadaş	2
Resim Öğretmeni	1
Çocuk	1
TOPLAM	13

Bu kategori, çocukların "cezaevi dışındaki hayat" kavramında kişileri ön plana çıkartmaktadır. Çocuklardan K13 “*Cezaevi dışındaki hayat, ailem gibidir. Çünkü onları uzun zamandır görmüyorum ve özliyorum.*” demişken K24 “*Ailem gibidir, çünkü dışarıda sadece ailem var.*” demiştir. Çocuklardan K15 cezaevi dışındaki hayatı “*Gardiyanlar gibidir, çünkü onlar akşamları dışarı çıkarlar.*” şeklinde değerlendirmiştir. Yine kişi kategorisinde çocuklardan K22 “*İşçiler gibidir, çünkü onlar*

dışarıda çalışırlar", K41 "Gülen insanlara benzetirim, çünkü onlar mutlulular, seçim şansları var ve sevdikleriyle beraberdirler.", K42 "Kız arkadaş gibidir, çünkü dışarıda kız arkadaşım ile gezebilirim.", K43 "Arkadaş gibidir, çünkü özgürlük dışarıda onlarla gezmektir.", K44 "Resim öğretmenine benzetirim, ben dışarıdayken her zaman öğretmenimle resim yaparım." İfadesi ile cezaevi dışındaki hayat kavramını tanımlamışlardır. Bu da gösteriyor ki katılımcıların cezaevi dışından beklentileri daha önce yaşantıları ile ilgilidir.

4.3.2. Cezaevi Dışındaki Hayat Kavramı için Oluşturulan Hayvan Metaforları

Tablo 14, “hayvan” kategorisini oluşturan metaforları ve her bir metaforu ifade eden çocuk sayısını sunmaktadır. Bu kategoride toplam 2 adet metafor yer almıştır. 6 katılımcı tarafından "kuş ve köpek" metaforlarını üretmişlerdir.

Tablo 22: Hayvan kategorisini oluşturan metaforlar ve onları ifade eden çocuk sayısı

Metaforlar	f
Kuş	4
Köpek	2
Toplam	6

Bu kategori, çocukların "cezaevi dışındaki hayat" kavramında hayvanları ön plana çıkartmaktadır. Çocuklardan K6, K11, K12, K35 “*Cezaevi dışındaki hayat, kuşlar gibidir. Çünkü kuşlar dışarıda yaşıyorlar.*” demiştir. Çocuklardan K53, cezaevi dışındaki hayatı “*Köpek gibidir, çünkü köpekler hep kavga ederler, bende dışarıda sürekli kavga ederdim.*” şeklinde değerlendirmiştir. Yine hayvan kategorisinde çocuklardan K49, “*Benim için köpeklere benzer, çünkü dışarıdaki köpeklerimi çok özledim.*” ifadesi ile cezaevi dışındaki hayata farklı bir anlam yüklemiştir.

4.3.3. Cezaevi Dışındaki Hayat Kavramı için Oluştulan Nesne Metaforları

Tablo 23, “nesne” kategorisini oluşturan metaforları ve her bir metaforu ifade eden çocuk sayısını sunmaktadır. Bu kategoride toplam 10 adet metafor yer almıştır. 20

katılımcı "pencere, telefon, bilgisayar, kalem, uçurtma, ağaç, ayna, uyuşturucu, çiçek, halk otobüsü" metaforlarını üretmişlerdir.

Tablo 23: Nesne kategorisini oluşturan metaforlar ve onları ifade eden çocuk sayısı

Metaforlar	f
Bilgisayar	4
Telefon	2
Pencere	2
Kalem	1
Uçurtma	1
Ağaç	5
Ayna	1
Uyuşturucu	1
Çiçek	2
Halk Otobüsü	1
Toplam	20

Bu kategori, çocukların cezaevi dışındaki hayat kavramında nesneleri ön plana çıkartmaktadır. Çocuklardan bilgisayar metaforu oluşturanlardan K5 "*Bilgisayar gibidir, çünkü bilgisayarda facebook gibi şeyler sayesinde sosyalleşiyoruz.*" demişken; K21 "*Bilgisayar gibidir, çünkü dışarıdayken de bilgisayar kullanırdım.*" demiştir. Çocuklardan K3 "*Cezaevi dışındaki hayat telefona benzer, çünkü dışarı ile tek iletişimim telefondur.*" şeklinde değerlendirmiştir. Yine nesne kategorisinde çocuklardan K2, "*Pencereye benzer, çünkü dışarıyı görmemi sağlayan tek yer.*", K8 "*Kaleme benzetirim, çünkü burada şu an dışarı çıkınca neler yapacağımı yazıyorum.*", K9 "*Uçurtmaya benzer, uçurtma hayat gibidir, o yükseldikçe sosyal hayatta yükselmenin verdiği mutlulukta yükselir.*", K47 "*Ağaca benzer, ağaçların dışarıdaki özgürlüğüne imreniyorum.*", K22 "*Aynaya benzer, dışarıda ayna karşısında çok zaman geçirirdim.*", K20 "*Uyuşturucu gibidir, çünkü dışarıda uyuşturucu kullanırdım.*" K37 "*Halk otobüsüne benzetirim, çünkü halk otobüsleri sayesinde özgür hayata gidebiliyorum.*" ifadesi ile cezaevi dışındaki hayatı tanımlamıştır.

4.3.4. Cezaevi Dışındaki Hayat Kavramı için Oluşturulan Mekân Metaforları

Tablo 24, “mekân” kategorisini oluşturan metaforları ve her bir metaforu ifade eden çocuk sayısını sunmaktadır. Bu kategoride toplam 7 adet metafor yer almıştır. 9 katılımcı tarafından "Toprak saha, oda, gökyüzü, cennet,cehennem, güneş, yol" metaforlarını üretmişlerdir.

Tablo 24: Mekan kategorisini oluşturan metaforlar ve onları ifade eden çocuk sayısı

Metaforlar	f
Toprak Saha	1
Oda	1
Gökyüzü	1
Cennet	2
Cehennem	1
Güneş	2
Yol	1
Toplam	9

Bu kategori, çocukların "cezaevi dışındaki hayat" kavramında mekanları ön plana çıkartmaktadır. Çocuklardan K1 “*Cezaevi dışındaki hayat, toprak saha gibidir. Çünkü dışarısı gibi toprak sahada hep topraktır.*” demişken K43 “*Oda gibidir, çünkü dışarıda da benim bir odam vardı.*” demiştir. Çocuklardan K51 cezaevi dışındaki hayatı “*Gökyüzü gibidir, çünkü gökyüzünün mavi rengi dışarısı yani özgür hayata benzer*” , K50 Cezaevi dışındaki hayat, “*Cennet gibidir, çünkü dışarısı cennet gibi güzeldir.*” , K39 “*Cehennem gibidir, çünkü dışarıda her taraftan bir bela geliyor.*”, K32 cezaevi dışındaki hayatı “*Güneş gibidir, çünkü güneş sadece dışarıda doğar.*” şeklindeki ifadeleriyle cezaevi dışındaki hayatı tasvir etmişlerdir. K33 cezaevi dışındaki hayatı bir yola benzetmiş fakat gerekçesini beyan etmemiştir.

4.3.5. Cezaevi Dışındaki Hayat Kavramı için Oluşturulan Soyut Kavram Metaforları

Cezaevi dışındaki hayatı tanımlama da soyut benzetmeler de yapmışlardır. Tablo 25, “soyut kavramlar” kategorisini oluşturan metaforları ve her bir metaforu ifade eden

çocuk sayısını sunmaktadır. Bu kategoride toplam 4 adet metafor yer almıştır. 6 katılımcı tarafından "hayal, çalışmak, top oynamak, bambaşka bir hayat" metaforlarını üretmişlerdir.

Tablo 25: Mekan kategorisini oluşturan metaforlar ve onları ifade eden çocuk sayısı

Metaforlar	f
Hayal	1
Çalışma	2
Top Oynama	2
Bambaşka Bir Hayat	1
Toplam	6

Bu kategori de, çocukların cezaevi dışındaki hayatı tanımlarken soyut kavramları ön plana çıkartmaktadır. Çocuklardan K10, cezaevi dışındaki hayatı "*Hayal gibidir, çünkü dışarının varlığını artık hissedemiyorum.*", K17 cezaevi dışındaki hayat, "*Çalışmaya benzer, çünkü cezaevine girmeden önce dışarı da çalışıyordum.*", K52 "*Top oynamak gibidir, çünkü dışarıda top oynardım.*" demiştir. Yine soyut kategorisinde K18, "*Bambaşka bir hayata benzer, çünkü dışarısı çok değerlidir*" ifadesi ile tanımlar.

BÖLÜM V

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde, Cezaevinde kalan 12-18 yaş grubu çocukların özgürlük algılarının ortaya konduğu bu çalışmada elde edilen bulgulara göre ulaşılan sonuçlar, bu sonuçlar ilgili çalışmalar ile benzerlik ve farklılıklarına değinilmiştir. Ayrıca, araştırmadan elde edilen bulgular ile alanda yapılacak diğer çalışmalara ışık tutacak önerilerde bulunulmuştur.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Kişilerin, devletlerin özgürlüğe bakışı dönemin şartları ve içinde bulundukları zaman içerisinde farklılık göstermiştir. Dünyada meydana gelen savaşlar, toplumsal ve siyasi olaylar özgürlüğü olumlu ya da olumsuz olarak etkilemiştir. Günümüzde ise ülkemizde ve birçok ülkede demokrasi hâkimdir. Demokrasi özgürlüklerin teminatı olarak görülmektedir. İnsanlar özgürlükleri kısıtlandığında toplumsal tepkiler de verebilmektedir. Özgürlük, kesin tanımı olmayan bir kavram olması nedeniyle algılanışı toplumdan topluma, kişiden kişiye göre değişebilmektedir. Önemli bir nokta ise özgürlüğün sınırının ne olduğudur. Sınırsız özgürlük var mıdır? İnsan ne kadar özgürdür? Sorularına hep cevap aranmıştır. Ülkemizde de bu soruların cevapları aranmış ve çok ciddi tartışma sebepleri dahi olmuştur. Özgürlük herkes için olduğu gibi çocuklar için de değerlidir. Özellikle bu çocuklar kamu gücü tarafından özgürlüğü kısıtlanmış çocuklar ise daha da önem arz etmektedir. Bu çalışmada cezaevlerinde kalan 12-18 yaş grubu çocukların özgürlük algıları ortaya konmuştur. Araştırma, Ankara'da bulunan Çocuk Eğitim Evi ve Sincan Kapalı Çocuk ve Gençlik Cezaevinde yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara Çocuk Eğitim Evinde kalan 29, Sincan Kapalı Çocuk ve Gençlik Cezaevinde kalan 24 olmak üzere toplam 53 çocuk oluşturmaktadır. Çocuk Cezaevleri işledikleri bir fiil sonucu tutuklu ya da hükümlü çocukların yeniden

eğitilerek suç ve suçun sonuçlarından arındırılıp iyi halli olarak topluma yeniden kazandırılmasını sağlamayı amaçlayan kurumlardır. Yarının geleceğini ve dünyasını oluşturacak olan çocuklar gelecek neslin özgürlük anlayışını ve toplumsal düzenini belirleyeceklerdir. Şu anki özgürlük ve sosyal hayat da daha önceki yaşamış neslin bizlere bırakmış olduğu dünyadır. Eğer özgürlüklerin gelişmesini istiyorsak sadece dünü ve bugünü eleştirmek yeterli değildir. Özgürlüğün gelişmesi, gelecek nesillere bırakılacak anlayışın birer sonucu olacaktır. Nasıl ki geçmişte yaşayan insanların kurmuş olduğu anlayışta bizler birer oyuncuysak, bizlerin kuracağı anlayış da gelecek neslin oyuncululuğuyla anlam bulacaktır.

Ömür (2012), 2011-2012 eğitim öğretim yılında okul öncesi eğitimi alan çocukların özgürlük algılarını incelemek amacıyla yaptığı araştırmasında bu yaş grubu çocuklarının özgürlüğü daha çok oyun oynamak ve arkadaşlarıyla vakit geçirmek olarak algıladıkları; bununla birlikte alt gelir düzeyine sahip ailelerde yetişen öğrencilerin büyük çoğunluğunun özgürlük kavramı hakkında herhangi bir fikre sahip olmadığı; orta ve yüksek gelir seviyesine sahip ve baskıcı olmayan bir aile ortamında yetişen çocukların ise özgürlüğe yönelik tahmin ve yorumlarının olduğunu tespit etmiştir. Bizim çalışmamızda da aynı doğrultuda bulgular mevcuttur. Çünkü cezaevinde kalan çocukların özgürlüğe ilişkin oluşturdukları metaforlara bakacak olursak bu metaforlar genelde bulundukları ortamla ilgilidir. Nasıl ki çocuklar bulunduğu ortamda oyun oynamayı özgürlük olarak görüyorsa, cezaevinde kalan çocuklar ise cezaevi dışında olmayı özgürlük olarak görmektedir. Yine Ömür'ün bulgularına göre çocukların gelir seviyelerinin çocukların özgürlüğe ilişkin algılarını etkilemesi, çalışmamızın bulgularına yine doğru orantılıdır. Çalışmamızda çocukların özgürlüğe ilişkin genellikle dışarıda sahip oldukları nesnelerle ilgili metaforlar ürettikleri görülmüştür. Yani sosyo-ekonomik durum özgürlüğe ilişkin algılarında etkilidir.

Işık (2003), Çocuk Suçluluğunda Ailenin Etkileri adlı araştırması sonucunda suç işleyen çocukların büyük oranının, ilkokul mezunu oldukları, ailelerinin ekonomik düzeylerinin ve öğrenim düzeylerinin düşük olduğu, çocuğun suçlu kişilik yapısı geliştirmesinde ailenin ve içinde bulunduğu şartların son derece önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışmamızda, katılımcıların kişisel özellikleri açısından farklılık gösterdiği görülmüştür. Katılımcıların çoğunun ortaokul mezunu olduğu ve özgürlük algılarına ilişkin ürettikleri metaforlar ile algılarında ailenin de bir etken olduğu görülmektedir.

Adalet Bakanlığı'nın verilerine bakıldığında son yıllarda suça itilmiş çocukların sayısının katlanarak arttığı görülmektedir. Bunun nedenlerini araştırmak farklı bir araştırma konusudur. Fakat genel manada bakıldığında değer yargılarımızla beraber, insanların birbirine karşı tutumları, hayattan beklentileri ve eğilimleri değişmektedir. Bu sadece çocuklar için değil yetişkinler içinde geçerlidir. Kültürel değerlerin kaybedildiğine dair sürekli şikâyet edilir. Fakat aynı zamanda bu değerler toplumumuzun temel yapı taşıdır. Yani bu değerler kaybolamaz, sadece değişebilirler. Toplumdaki değişen ekonomi ve etik değerler; değişen kimliğimizi yansıtmaktadır.

Görüşme sırasında çocukların vermiş oldukları cevaplara göre özgürlük onlar için herkesten daha anlamlı olduğu ortaya çıkmıştır. Örneğin özgürlüğün kurumda çalışan memura benzetilmesi, bu çocukların tek beklentilerin cezaevi dışında yaşama isteği olduğunu ortaya koyuyor, bunun yanında bir kuşa benzetmeleri yine dışarıda olma arzusunu yansıtmaktadır. Özgürlüğün bir tulum peynirine, futbol topuna, çiçeğe benzetilmesi de o çocukların sadece ulaşabildikleri ve daha önce sahip oldukları şeylere tekrar sahip olmak istemeleri, onlar için özgürlüğün ne kadar değerli olduğunu ortaya koymaktadır. Metaforlara bakıldığında hiç bir çocuk ütöpik ya da sahip olmadığı bir metafor oluşturmamıştır. Özgürlük onlar için kendi küçük dünyalarının içinde özgürce yaşamaktır.

Diğer yandan cezaevi çocuklar için sahip oldukları değer yargıları ve geçmiş yaşantılarına göre algılanış olarak farklılık göstermektedir. Cezaevine girmeden önce dışarıda olumsuz şeyler yaşamış ve cezaevinden daha olumsuz şartlarda kalmış çocuklar cezaevlerini daha olumlu mekânlar olarak tanımlamışlardır. Bu çocuklar ev, okul, yurt gibi metaforlar üretmişlerdir. Bunun yanında cezaevi arkadaşına benzetilmiştir. Bu da çocukların etrafındaki kişileri kötü olarak algıladığı ve o olumsuzluğu cezaevi ile bağdaştırdığı ortaya çıkmaktadır. Fakat cezaevini olumsuz olarak algılayan çocuk sayısı diğerlerine göre fazladır. Kafes, ahır, akıl hastanesi bunlardan sadece bir kaç tanesidir. Olumsuz olarak görülmeleri düşünüldüğünde özgürlüğü kısıtlayan bir mekânın olumlu algılanması zordur. Dışarıdaki yaşantıların cezaevinden daha kötü olması durumunda olumsuz bir mekân bile insan için olumlu hale gelebilmektedir.

Cezaevinin çocuklar için önemi kadar, cezaevinin dışı da çocuklar için önemlidir. Yüksek duvarların arkasındaki özgürlük, cezaevinde kalan tüm çocukların hayalidir. Çocuklar Cezaevi dışını özlemleriyle açıklamışlardır. Halk otobüsü, ayna, kalem,

bilgisayar bu çocukların dışarıya dair özlemleridir. Ya da dışarıdaki alışkanlıklarına olan özlemdir. Cezaevinde kalan ve özgürlüğü kısıtlanmış bir çocuk için dışarısının anlamı büyüktür. Cennete benzetmesi de bunun sonucudur.

Daha önce de belirttiğimiz gibi özgürlük kişiden kişiye göre değişen bir kavramdır. Kişilerin sahip oldukları değerler, maddi imkânlar, sosyal ortamlar onların özgürlükten beklentilerini de değiştirmektedir. Bir akademisyenin, doktorun, sanatçının, siyasetçinin, esnafın, iş adamının, çiftçinin özgürlüğe bakışı kendi sosyal statüsüne ve sosya-ekonomik durumuna göre farklılaşacaktır. Suça itilmiş çocuklar her toplumda bulunmaktadır. Özgürlüğü kısıtlanmış, kendilerini “Rengârenk hayatların renkli çocukları değil, karanlık bir hayatın kader mahkûmlarıyız.” diye tanımlayan bu çocuklarında özgürlüğe bakışı özgür bireylerden farklı olacaktır. Bu çalışma özgürlüğü kamu gücüyle kısıtlanmış ve özgürlüğün gerçek manasının farkında olan çocukların özgürlüğe bakışlarını ortaya koymuştur.

5.2. Öneriler

1. Bu araştırma cezaevinde kalan çocukların özgürlük algılarını metaforlarla ortaya koymuştur. Benzer şekilde bir araştırma da cezaevinde olmayan ve suça bulaşmamış çocuklar ile yapılmalıdır.
2. Çocukların cezaevlerine yönelik olumsuz algıları üzerine araştırmalar yapılarak algılarını değiştirmek için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
4. Çocuk suçluluğun son dönemlerde artmasının nedenlerini ortaya koyacak çalışmalar yapılmalıdır.
5. Bu konu ile ilgili bundan sonra yapılacak araştırmalarda metaforların kullanımına ilave olarak farklı yöntemler de kullanılmalıdır.

KAYNAKÇA

Adugit, Y. (2013). *Özgürlüğün Kısa Tarihi*. Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi, 16, 63-93.

Ağaoğulları, M.A, Köker, L. (2008). *Tanrı Devletinden Kral Devlete*, Ankara:İmge Yayınları.

Akşin, S, Tanör, B, Boratav, K. (2008). *Türkiye Tarihi 5: 1980-2003*. İstanbul: Cem Yayınları.

Akturan, U. ve Esen, A. (2008). *Nitel Araştırma Yöntemleri*, (Editörler: Baş, T. ve Akturan, U.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Attar, H. (1992). *Suçlu Çocukları Yeniden Eğiten Kurumların Yönetimi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Avcı, M. (2008). *Tutuklu Çocuklar Üzerine Bir Araştırma: Çocukların Suça Yönelmesinde Etkili Olan Toplumsal Nedenler Ve Çözüm Önerileri*, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11 (1), 50.

Aydoğdu, E. (2008). *İlköğretim Okullarındaki Öğrenci ve Öğretmenlerin Sahip Oldukları Okul Algıları ile İdeal Okul Algılarının Metaforlar (Mecazlar) Yardımıyla Analizi*, Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Balcı, A. (1999). *Okul İle İlgili Mecazlar (Metafor): Seçilmiş Dört Okulda Öğrencilerin, Öğretmenlerin ve Velilerin Okul Algıları*, Doktora Tezi, Ortadoğu Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Bayındır, N, Özel, A, Köksal, E. (2007). *Çocuk Suçluluğu Demografisi: Kütahya Şehri Örneği*, Polis Bilimleri Dergisi, 9 (1-4), 95.

Berlin, I. (1969). Two Concepts of Liberty. *Four Essays on Liberty*. Oxford: Oxford University Press, 118-172.

Camus, A. (2013). *Başkaldıran İnsan*. (Yücel, T. Çev). Ankara:Kuzey Yayınları.

Coşkun, S. (2003) *Çağdaş Siyaset Felsefesinde Negatif ve Pozitif Özgürlük Ayrımı*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe (Sistematik Felsefe ve Mantık) Anabilim Dalı, Ankara.

Çiftçi, H.K. (1997), *İslahevinde Kalmakta Olan Ergenlerin Empatik Beceri Düzeylerinin İslahevinde Kalmayan Yaşıtlarıyla Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Doğan, E. (2013). *Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin Rehberlik Servisi ve Psikolojik Danışmanlara İlişkin Metaforik Algılarının Karşılaştırılması: Tuzla İlçesi Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Döş, İ. (2011). *Okul Paydaşlarının Metaforlar Yardımıyla Okul Örgütlerini Algılama Biçimlerinin Değerlendirilmesi*, Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Eliaçık, İ. (2011). *Adalet Devleti*, İstanbul:İnşa Yayınları.

Er, N.(2009). *Jean Jacques Rousseau ve John Stuart Mill'de Özgürlük Problemi*, Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Ergüngör, B. (2010). *Bireysel Özgürlük ve Kültürel Özgürlük Tartışmalarına Katkı Olarak Amartya Sen'in Kapasite Yaklaşımı*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Fişek, G, A, Çiner, C, U, Akpınar, T. (2008). *Çocuk Suçluluğu'nda Öncü Çalışmalar ve İki Doktora Tezi*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 18, 28.

Gedikli, Ö. (2014). *Ortaokul 2, 3 Ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Öğretmenini Algılayışının Metaforlar Aracılığıyla Belirlenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

Göç, L. (2006). *Çocuk Suçluluğu ve Polisin Yaklaşımı*, Yüksek Lisans Tezi, Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.

Greasley, K., Ashworth, P. (2007). *The Phenomenology of “approach to studying”*: *The University Student’s Studies within the Lifework*. British Educational Research Journal, 32, 819-843.

Hobbes, Thomas.(1995) *Leviathan*. (Lim,Semih,Çev). İstanbul:Yapı Kredi Yayınları.

Işık, G. (2003), *Çocuk Suçluluğunda Ailenin Etkileri Elazığ Çocuk İslahevi Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ

Kocadaş, B. (2007). *Düşük Sosyo-Ekonomik Yapı Suç İlişkisi: Malatya’da Çocuk Suçluluğu*, Sosyoloji Araştırmaları Dergisi, 1, 159.

Köseoğlu, M. (2011). *Çocuk Suçluluğunda Arkadaş Çevresinin Rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Kunt, V. (2003). *Suç ve Çocuk*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

Kuzu, B. (1997). *Ülkemizde Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği*, İstanbul:Filiz Kitabevi.

Mill, J. S. (2000) *Özgürlük Üstüne*. (Ertan, A, Çev). İstanbul:Belge Yayınları.

Mumcu, E, Küzeci, E. (2011). *İnsan Hakları ve Kamu Özgürlükleri*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Nalbant, A, (1993). *15-22 Yaşları Arasında Bulunan İslahevindeki, Gözetim Altındaki Ve Suç İşlememiş Gençlerin Benlik Saygısı Ve Yaşam Doyumu Düzeylerinin Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Enstitüsü, Ankara Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Ögel, K, Aksoy, A. (2007). *Tutuklu Ve Hükümlü Ergenlerde Madde Kullanımı, Bağımlılık Dergisi*, 8, 12.

Ömür, A.D. (2012), *Okul Öncesi Eğitim Alan Çocukların Özgürlük Kavramını Algılayışlarına İlişkin Bir Çalışma*, Yeditepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Özdemir, E.A. (2013). *Hegel’de Özgürlük ve Siyaset Felsefesi*, Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

Punch K. F. (2005). *Sosyal Araştırmalara Giriş Nicel ve Nitel Yaklaşımlar*, (Bayrak, D, Aslan, H.B, Akyüz, Z. Çev.), Ankara:Siyasal Kitabevi.

Schochet, Gordon J. 1971 *Life, Liberty, and Property: Essays on Locke's Political Ideas*. California: Wadsworth Publishing Company.

Sen, A. (2000). *Özgürlükle Kalkınma* (Alogen, Y. Çev). İstanbul:Ayrıntı Yayınları.

Soydemir, Ş, S. (2011). *Okul Öncesi Öğretmen ve Ebeveynlerinin Birbirlerini ve Okul Öncesi Çocuklarını Nasıl Algıladıklarının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Şenses, Ü, (2010), *Türkiye’de Çocuk Suçluluğunun Nedenleri ve Önlenmesi: Adıyaman Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi/Güvenlik Birimleri Enstitüsü, Ankara.

Şimşek, V. (2007). *J.J. Rousseau Felsefesinde İnsanın Özgürlüğü Problemi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe Anabilim Dalı. Ankara.

Tannenbaum, D. ve Schultz, D. (2012). *Inventors of Ideas: An Introduction to Western Political Philosophy*. Boston:Cengage Learning.

Temür, T. (2012), *Kentleşme, Çocuk Suçluluğu ve Eğitim, İstanbul İli Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Toku, N. (2007). *John Locke ve Siyaset Felsefesi*. Ankara:Liberte Yayınları.

Yalçın, M. (2011). *İlköğretim Okullarında Okul Müdürüne İlişkin Metaforik Algılar*, Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Yavuzer, H. (1984). *Türk İslahçileri*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 50 (1-4), 275-276.

Yıldırım, A, ve Şimşek, H, (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (5. Baskı). Ankara:Seçkin Yayıncılık.

EKLER

EK:1

GÖRÜŞME FORMU

Değerli Arkadaşlar,

Bu form, "Cezaevlerindeki 12-18 Yaş Grubundaki Bireylerin Özgürlük Algılarının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezine veri toplamak için oluşturulmuştur. Formda herhangi bir kişiye ait isim veya özel bilgileriniz sorulmamaktadır. Vereceğiniz bilgiler sadece araştırmacı tarafından görülecek olup, cezaevi yönetimi veya diğer üçüncü şahıslarla paylaşılmayacaktır.

Vereceğiniz samimi cevaplar ve katkınız için şimdiden teşekkür ederim.

Fatih BAYRAKDAR
Aksaray Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek lisans öğrencisi

I. BÖLÜM

Bu bölümde sizinle ilgili bazı bilgiler sorulmaktadır. Lütfen ilgili yerlere X işareti koyarak ya da boşluklara yazarak soruları cevaplandırınız.

1. Cinsiyetiniz: (Kadın) () (Erkek) () (Diğer).....
2. Ne kadar süredir burada bulunuyorsunuz (yıl/ay):
3. Durumunuz: Tutuklu: () Hükümlü: ()
4. Memleketiniz:
5. Anne: Sağ () Ölü ()
6. Baba: Sağ () Ölü ()
7. Anne Eğitim Durumu:

İlkokul () Ortaokul () Lise () Yüksek Okul () Üniversite () Lisansüstü ()

8. Baba Eğitim Durumu:

İlkokul () Ortaokul () Lise () Yüksek Okul () Üniversite () Lisansüstü ()

9. En son mezun olduğunuz okul:

İlkokul () Ortaokul () Lise () Yüksek Okul () Üniversite ()

10. Cezaevine girmeden önceki mesleğiniz (varsa):

II. BÖLÜM

Aşağıda bazı kavramlara ilişkin benzetmeler yer almaktadır. Bu kavramları düşündüğünüzde aklınıza gelen canlı veya cansız varlıkları, nesneleri, imajları, vs... cümle içinde bırakılan boşluğa yazınız ve nedenini açıklayınız.

1- Sizden **özgürlüğü** herhangi bir nesneye benzetmeniz istense, aklınıza gelen ilk kelime ya da kelime grubu ne olur? Neden?

.....

.....

.....

2- Sizden **cezaevi** herhangi bir nesneye benzetmeniz istense aklınıza gelen ilk kelime ya da kelime grubu ne olur? Neden?

.....

.....

.....

3- Sizden **cezaevi dışındaki hayat** herhangi bir nesneye benzetmeniz istense aklınıza gelen ilk kelime ya da kelime grubu ne olur? Neden?

.....

.....

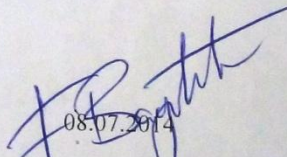
EK: 2

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
 AKSARAY

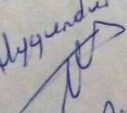
Enstitünüz İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı'nda öğrencinizim. "Cezaevlerindeki 12-18 Yaş Grubu Çocuklarının Özgürlük Algılarının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi" adıyla yüksek lisans tezine veri elde etmek için Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü'nden Ankara Çocuk Eğitim Evi ve Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza Evi'nde ekte sunmuş olduğum görüşme forumunu uygulamak istiyorum. 4 Ağustos 2014 - 6 Şubat 2015 tarihleri arasında söz konusu çocuklarla görüşmek ve ekteki formu uygulamak için gerekli izinlerin alınmasını talep ediyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adres: Fatih Mah. 4143. Sk
 Nalbantoğlu Apt. Kat:2 No: 4
 AKSARAY
Tel: 05062909744
E-mail: fthbayrakdar@gmail.com

 08.07.2014
 Fatih BAYRAKDAR
 Yüksek Lisans Öğrencisi
 TC : 34904308696
 Ö.N. : 102203004

EK: 1- Görüşme Formu

09.07.2014
 Uygundur.

 Doç. Dr. Adem Öcal

EK: 3

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 85138863-203.02-510/122947
Konu : Anket çalışması izin talebi

25/07/2014

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına

İlgi : 18.07.2014 tarihli ve 45333631/996-4075 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden Fatih BAYRAKDAR'ın "Cezaevlerindeki 12-18 Yaş Grubu Çocuklarının Özgürlük Algılarının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi" adıyla yüksek lisans tezine veri elde etmek için 04 Ağustos 2014 - 06 Şubat 2015 tarihleri arasında Ankara Çocuk Eğitimevi ve Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan çocuklarla görüşmek ve anket çalışması yapmasına izin verilmesi talebine ilişkin ilgi yazı ve ekleri incelendi.

Üniversiteniz öğrencisi Fatih BAYRAKDAR'ın söz konusu anket çalışması; çocuğun yüksek yararı ve özel hayatın gizliliği ilkesine dikkat edilmesi, kurumların işleyişinin aksatılmaması için kurum müdürlükleri ile birlikte çalışma takviminin belirlenmesi, kurum idareleri ve psiko-sosyal yardım servisleri refakatinde gerçekleştirilmesi, çalışma tamamlandıktan sonra sonuçların ve varsa önerilerin bir rapor halinde Genel Müdürlüğümüze gönderilmesi ve yürütülen çalışmanın Genel Müdürlüğümüzün izni olmadan yazılı ve görsel basın organları ile paylaşılmaması koşuluyla yukarıda belirtilen kurumlarda anket çalışması yapması uygun bulunmuştur.

Bilgilerinize rica ederim.

Mehmet Fatih BELVİRANLI
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Aksaray Üniversitesi Rektörlüğü
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
Tarih : 27.7.2014
Sayı : 1847

Konya Yolu No:70 Beşevler 06330 ANKARA

Şb.Md.Telefon: (0312) 204 13 57 – 204 1638 Faks:223 97 44 - 223 60 07

Ayrıntılı bilgi için irtibat: H. KANOĞLU

e-posta:cte.adalet.gov.tr Elektronik Ağ: www.adalet.gov.tr

EK 4: Özgeçmiş

Kimlik Bilgileri

Adı Soyadı : Fatih BAYRAKDAR

Doğum Yeri : AKSARAY

Doğum Yılı : 22.03.1986

Eğitim Durumu (Okul Adı ve Mezuniyet Yılı)

Lise : Aksaray Anadolu Öğretmen Lisesi 2004

Lisans : Cumhuriyet Üniversitesi 2008

Yüksek Lisans :

Haberleşme Bilgileri

Adres : Alayhan Şehit Yıldırım Aras Ortaokulu
Alayhan Köyü/AKSARAY

Telefon : 0506 290 97 44

E-Posta : fthbayrakdar@gmail.com

Bilimsel Çalışmalar

Uluslar Arası Bildiriler

1- Gedik, H, Bayrakdar, F. (2013). 8. Sınıf Öğrencilerinin Demokrasi Algısı, Uluslar Arası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 172, Aksaray.

2- Öcal, A, Bayrakdar, F. (2015). Cezaevlerinde Kalan 12-18 Yaş Grubu Çocukların Özgürlük Algılarının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi Uluslar Arası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Bolu (özet bildirisi).